George Țărnea

un ABeCeDAR bi ZAR

(de purtat în buzunar)

Editura Enciclopedică

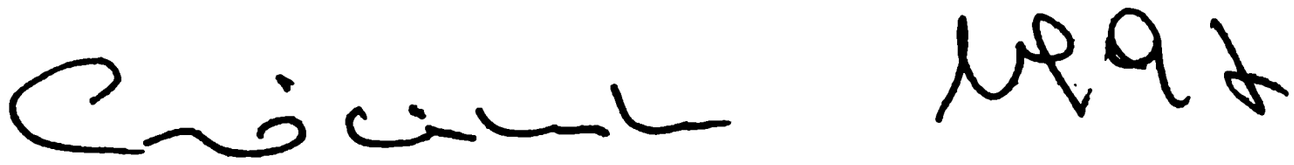

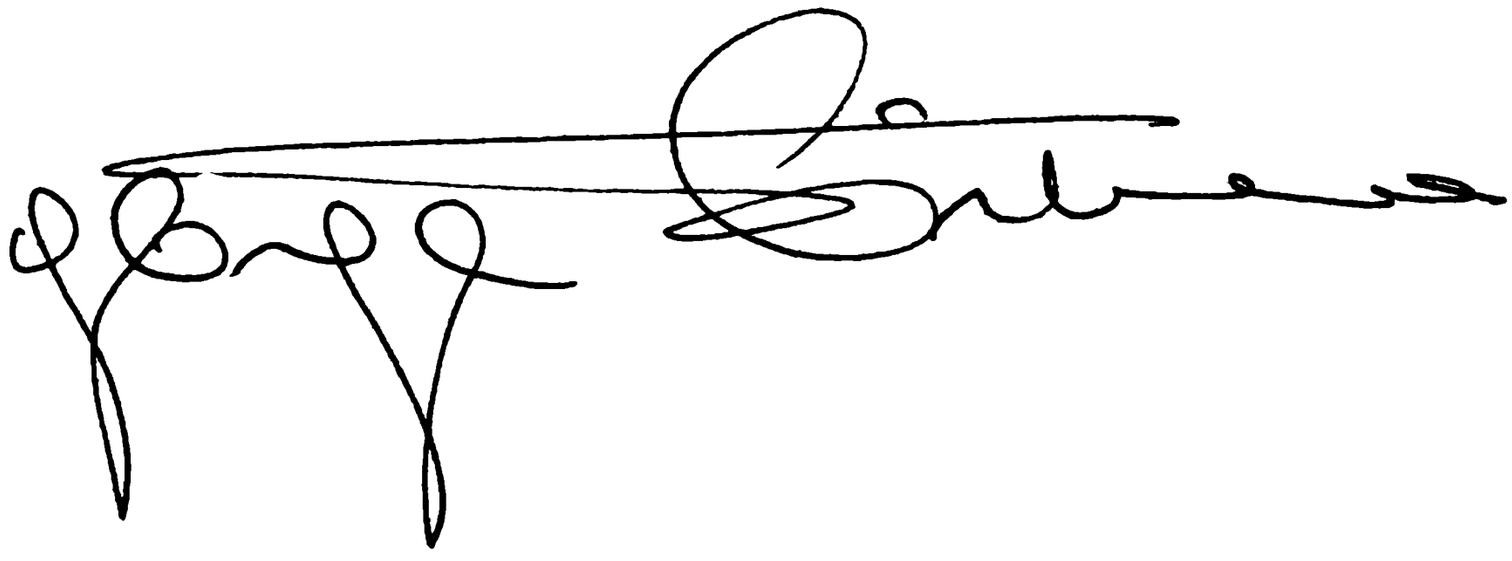

Copyright © 1997 Editura Enciclopedică

Lector de specialitate: IRINA POPA
Tehnoredactare computerizată: SILVIU IORDACHE
MIHAELA MIHALACHE
Tiparul executat la R.A.I. „ARDEALUL“ Cluj-Napoca

ISBN 973-45-0218-2

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate
Editurii Enciclopedice

George Țărnea

UN ABECEDAR BIZAR...

(de purtat în buzunar)

EDIȚIE PRINCEPS

Editura Enciclopedică
1997

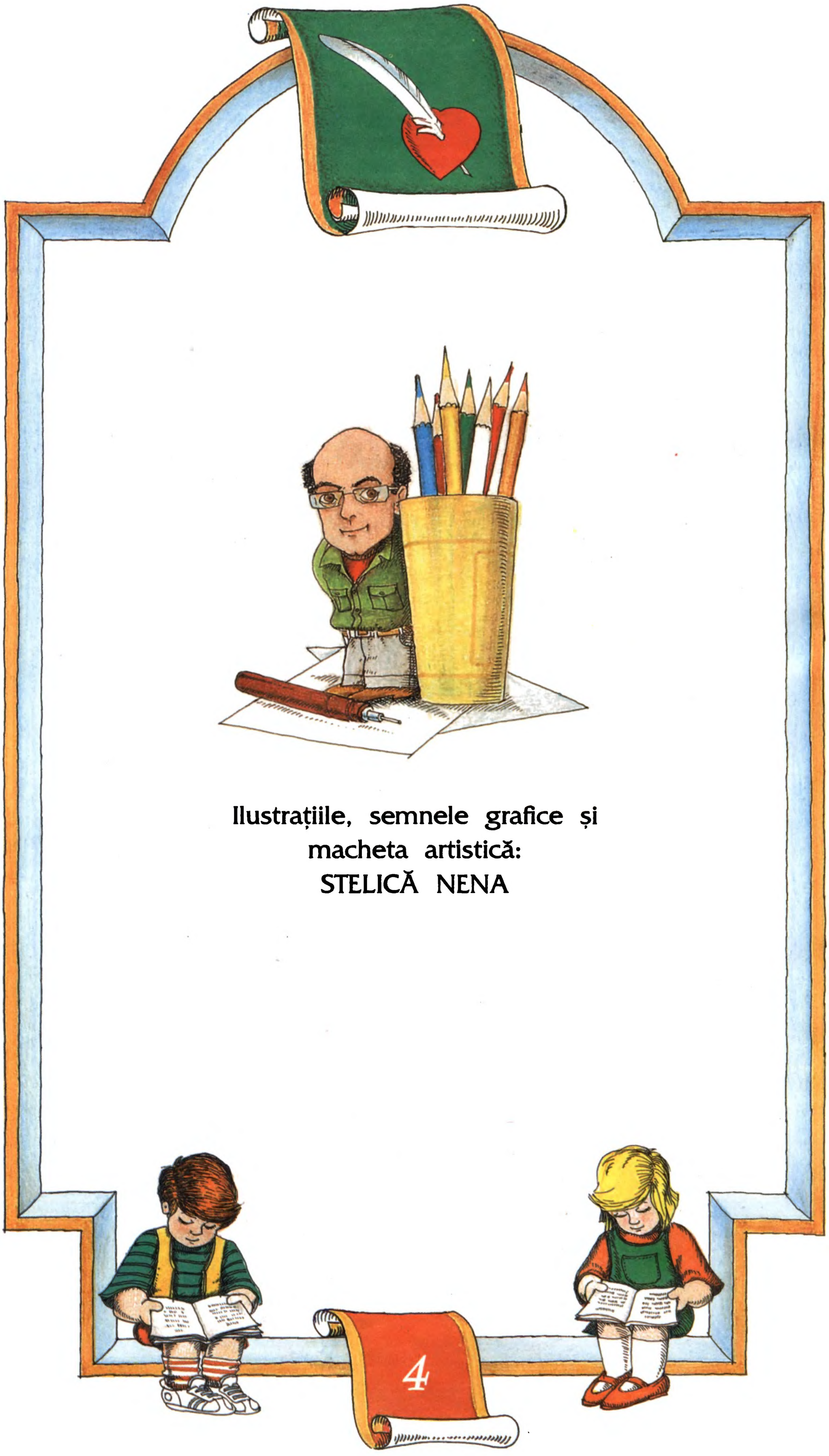

Ilustrațiile, semnele grafice și
macheta artistică:
STELICĂ NENA

Dedicație

Un nepot de-al meu, Costin,
Umblă creanga prin destin,
Cu te miri ce întrebări
Despre mări și despre țări,
Despre tari și despre slabi,
Călărind pe cai arabi
Sau pe caii verzi din vis...
De aceea m-am decis
Să-i ofer o lume-n dar,
Prin acest Abecedar...

De s-o întâmpla să-i placă,
Se va-nvrednici să tacă...
Dacă nu, blindat cu legi,
Mă va spune lumii-ntregi...

Chișinău — noiembrie 1989
București — noiembrie 1997

Titlu de proprietate

Am lăsat un loc anume
Pentru nume și prenume,
Să avem — la o adică —
Și dovada, cât de mică,
După datele puține,
Cui stă scris că-i aparține —
Și la școală și acasă —
Cartea asta firoscoasă,
Cu povești într-o ureche
Despre limba noastră veche,
Adunată în cuvinte,
Tocmai să se țină minte
Și să poată să ne-nvețe —
Din proverbe și povețe —
Cum să ținem calea dreaptă,
La cât mers ne mai așteaptă...!

Sfaturi la-nceputul cărții...

Ce poți scrie într-o carte
Mai ciudată, mai aparte,
Mai glumită și-n mișcare,
Despre literele care
Cresc, să nu-ți mai zboare-n lume
Vorbele cu tâlc și nume?
Ce poți face să-ți rămână
Rostu-n scrierea română?
Mai nimic nu poți să faci,
Doar citești și scrii și taci.

Dragi copii, acesta-i jocul...
Și de-a gheața, și de-a focul,
Și de-a dusul, și de-a-ntorsul,
Și de-a firul, și de-a torsul,
Și de-a blânda, și de-a reaua,
Și de-a roua, și de-a neaua,
Și de-a ploaia, și de-a vântul,
După cum ne-o fi cuvântul...
Cine vrea să izbutească
În purtarea pământească,

N-are cum citi-nainte
Fără bruma de cuvinte
Dintr-un joc de-a nemurirea
Străbătută cu privirea —
Până dincolo de zare —
Încă din abecedare.

De aceea, mi-am și zis
Că nu-mi este interzis
Să măsor, cum se întâmplă
Mersul vorbelor sub tâmplă,
Construind cu versuri șchioape —
Din aproape, în aproape —
Cel mai mic vocabular,
De purtat în buzunar
Și de frunzărit, firește,
Îndoiala când sporește,
Din motive de cuvinte
Care nu-s ținute minte,
Și se dau de-a berbeleacul...
Unde oare le-o fi leacul,
Dacă nu în memorare,
Prin lectură silitoare?

Alfabetul limbii române

A	a	N	n
Ă	ă	O	o
Â	â	P	p
B	b	Q	q
C	c	R	r
D	d	S	s
E	e	Ș	ș
F	f	T	t
G	g	Ț	ț
H	h	U	u
I	i	V	v
Î	î	W	w
J	j	X	x
K	k	Y	y
L	l	Z	z
M	m		

Grupuri de litere:

Ce, Ci, Che, Chi...
Ge, Gi, Ghe, Ghi...

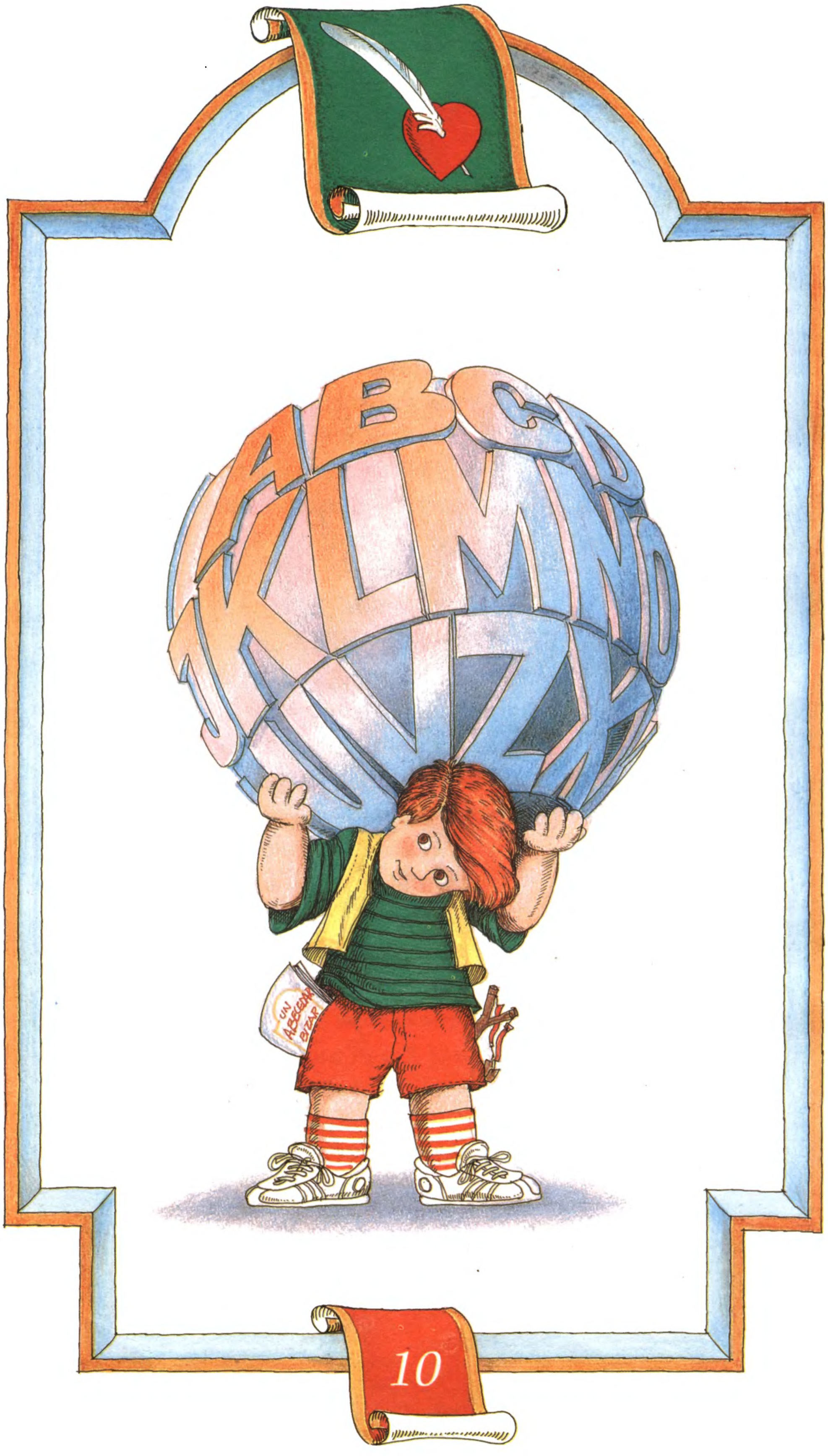
A B C D
K L M N O
UN ABECEDAIRE BIZARRE

Aa

Andrei

Alina

A

A A A A A A

A A A

a a a a a a

a a a

Aa ac an

Ana Ada

da ca ba

para

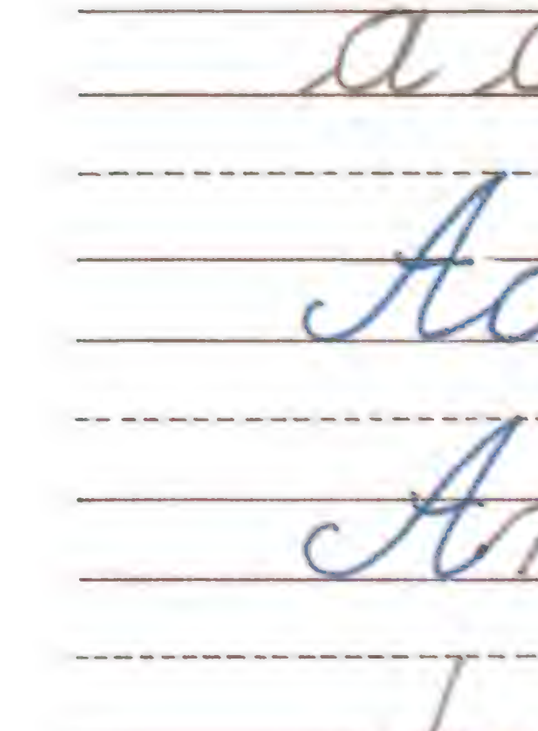

A

Fără litera dintâi
Drumul n-are căpătâi
Și nici vorbă să se scrie
Vreo povață pe hârtie.
De la „A“ începe, iată —
Pentru mintea descuiată —
Darul de clădit povești
Din cuvinte românești...
Și-ajutați de poezie,
Mai ușor o să ne fie
La umblat, încet, încet,
Prin întregul alfabet.
Deci, pornim prin a-nvăța
Vorbe care-ncep cu „A“.

A

Ac, alună, arc, arnici,
Albinuță, ax, arici,
Ana, armă, avion,
An, Andrei, arin, Anton,
Alb, albastru, alabastru,
Aer, arcă, apă, astru.

Bb

B

B B B B B B

B B B

b b b b b b b b b

b b b

Ba ba baba

baia ban bas

abac barba

bob

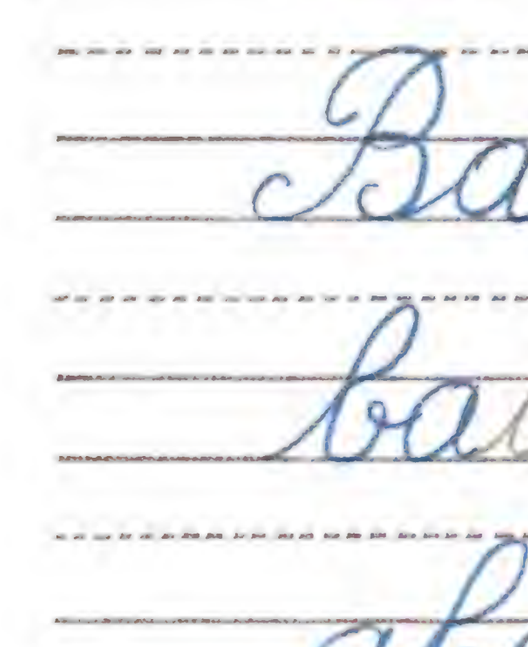

Două bucle plus o bară,
Vai, ce literă barbară,
Numai bună să bocească,
Într-o limbă berbecească,
Adormirea mieilor
Pe altarul zeilor
Și căratul numelor
În bocceaua brumelor.
Bicicletă fără lanț,
Rătăcită prin Bizanț
Din motive de boicot,
Până s-a blazat de tot,
Fără nici o bonitate,
Și-a rămas pe jumătate...
De-i întrebi pe enigmiști
Te conving să nu insiști,
Decăzut fiind de mult
Din simbolul său ocult,
Blândul și bondocul „B“
Nici chiar bere nu mai be —
Vorbă trasă de la oi
Și blazonul pentru boi.

B

Bani, bumbac, bordură, brici,
Bile, bombe, bibilici,
Bric, bravură, brad, barou,
Banc, balenă, bibelou,
Blană, bol, bufet, bulină,
Baltă, boltă, balerină,
Balalaică, barcă, brațe,
Bortă, bornă, boroboațe.

Ce Ci

C C

Che Chi

C

c c c c c c

c c c

, c c c c c c c

c c c

Ca ac car cai

caiac ace

sac rac bac

cec coc calc

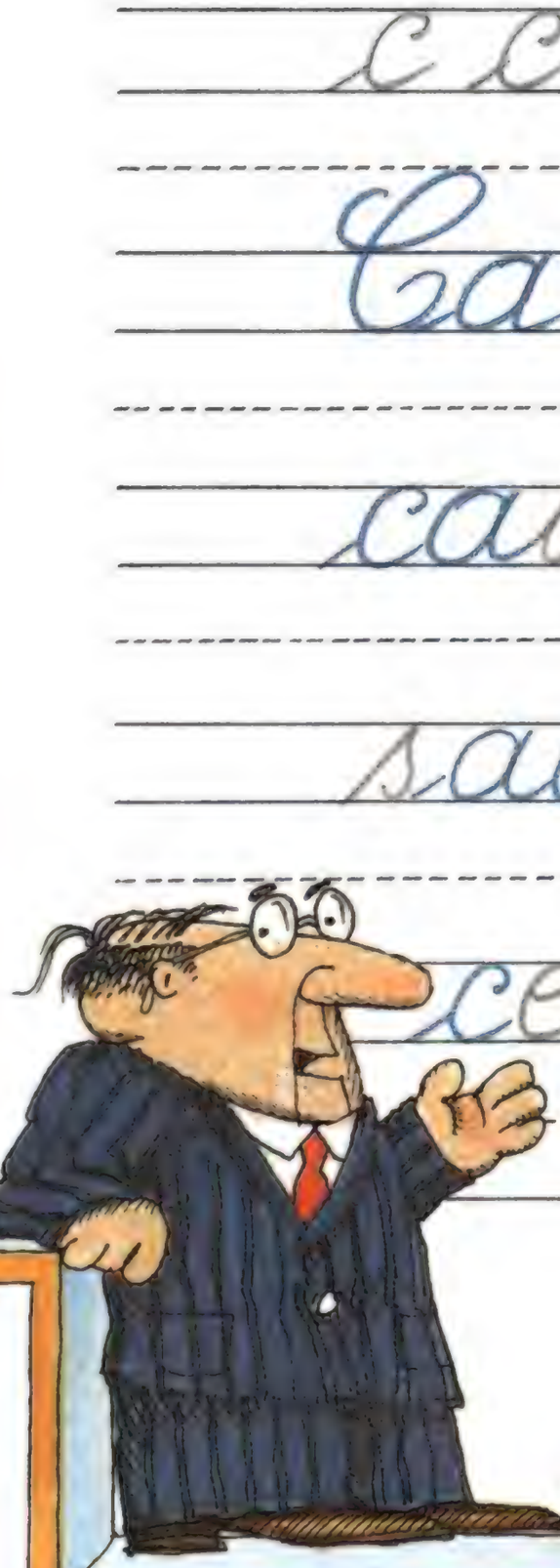

La-nceput a fost Cuvântul —
Singurul, Supremul, Sfântul —
Ziditor a toate cele,
Iată dar, de ce, sub stele,
Cred că litera aceasta
Duce-n spate toată casta
Celor care, prin Părinte,
Sunt Păstori peste Cuvinte,
Risipiți pe câte hărți,
Clăditori cărunți de cărți,
Sunt copiii cărători
De lumină, către zori...
Fără „C“ nu-i chip să-nceapă
Nici măcar cuvântul „ceapă“,
Nu mai spun de cele care
Au și-un înțeles mai mare,
Cum ar fi cuvântul „cer“,
Plin de soare și de ger.

Carte, casă, copăcel,
Ceas, căruță, crin, cercel,
Cuc, cireașă, câine, cai,
Capră, câmpuri, ciucuri, crai,
Chip, chenar, chipiu, chervane,
Chei, chesoane, caravane.

Dd

D

D D D D D

D

, , o o l l d d d

d

Da dada dac

dacă cada

doda Dida

duda

Dacă vreți să știți ce-i „D“,
Bateți palma repede
Să vă spun, fără vreo plată,
Câte știu și eu, îndată…
Jumătatea unui cerc —
Cea din dreapta, dacă-ncerc
Să-mi aduc mai bine-aminte —
Și un bețișor cuminte
Ridicat pe verticală
Fără multă sclifoseală,
Cât să fie de folos
Unui „C“ întors pe dos.
Împreună, fac ce fac,
Și încep cuvântul „dac“.
Tocmai de aceea-mi vine
Litera s-o iau cu mine
Prin de toate părțile,
Să-mi deschidă porțile
Și să-mi fie semn de dor,
Pe-nțelesul tuturor.

D

Dudă, dop, dulap, duducă,
Drug, dulceață, „dor de ducă“,
Dragoș, dragă, debandadă,
Doamnă, dorn, dentist, dovadă,
Dânsul, dânsa, deal, drezină,
Dig, dogar, dricar, duzină.

Ee

E

E E E E E E

E

e e e e e e

e

ea ele edec

de ce bec cec

Ene Eva

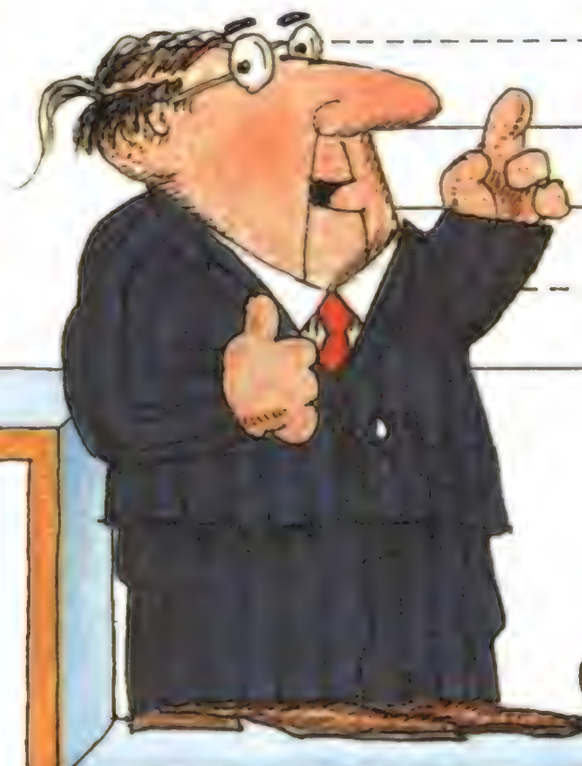

abecedar

Nici prea-ncet, nici repede,
Iată c-am ajuns la „E“,
Literă ce-și află cale
În coloana de vocale,
Fără care, hopa-tropa,
Cum să intri-n Europa?
Deci, eu cred că-i mult mai bine
S-o-nvățăm, cum se cuvine.

Elefant, elan, egretă,
Ene, eră, eprubetă,
Ev, elev, elevator,
Ecuson, Ecuator,
Est, enot, echer, elipsă,
Elba, estuar, eclipsă.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Până și copilul știe
Că-ntre multele povești,
Nu se moare de prostie,
Dar nici bine nu trăiești.

Doar un par ajunge când
Ți s-a pus, pieziș, în gând,
Să înșiri, pe drum la vale,
Cioburi dintr-un car de oale.

Nu lua mereu de bună
Vorba vreunui călător,
Că-nvoiala se răzbună
Și te poți trezi dator.

F f

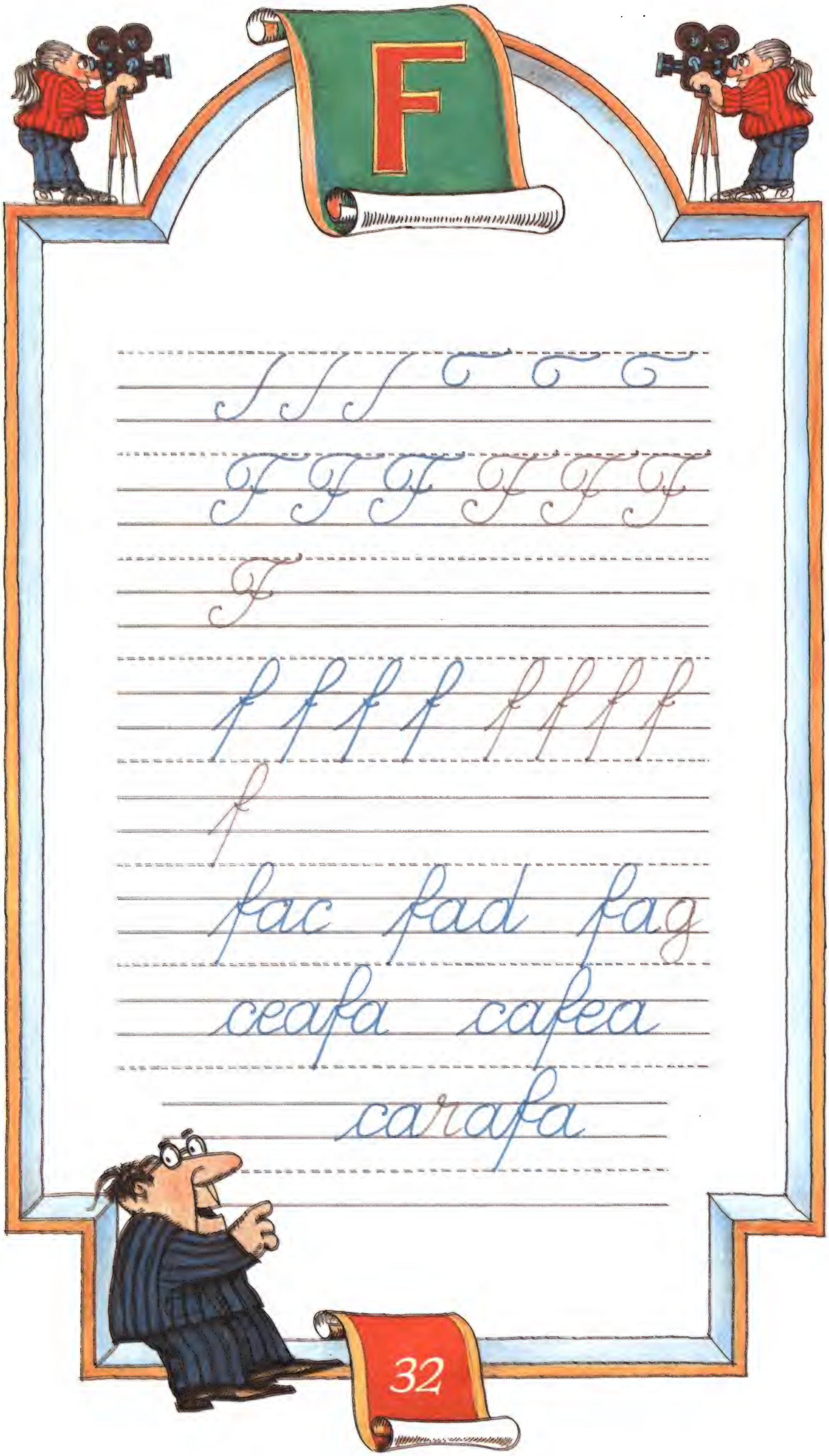
F
fac fad fag
ceafa cafea
carafa
32

F

Dacă-n glumă vreo fetiță,
Cu codițe și bentiță,
Care-ncearcă să-i dea viață
Unui „E“, din ac și ață,
Nu mai are nici un chef
De împunsul în gherghef,
A rămas, pe pânză,... „F“.

Frunte, flori, faianță, freză,
Frază, fast, festin, faleză,
Furcă, fus, fular, franzele,
Felinar, felie, fele,
Fotă, fluier, fotbal, frică,
Firmă, formă, fruct, furnică.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Ludul zvârle-n lac o piatră…
Lumea strigă, câinii latră…
Și toți sar, până la unul,
Pentru ce-a zvârlit nebunul.

Fă-te frate și cu dracul,
Până treci de tot vreun râu,
Să-ți rămână-n cârcă sacul
Cu făină sau cu grâu.

Ia aminte ce se spune,
Din izvoadele bătrâne,
Că-n tot locul, cât trăiești,
Bine faci, bine găsești!

Ge Gi

Gg

Ghe Ghi

G

G G G G G G

G

, , o o f f g g g

g

gafa gag ger

Gabi gara gaz

agapa egal

drag

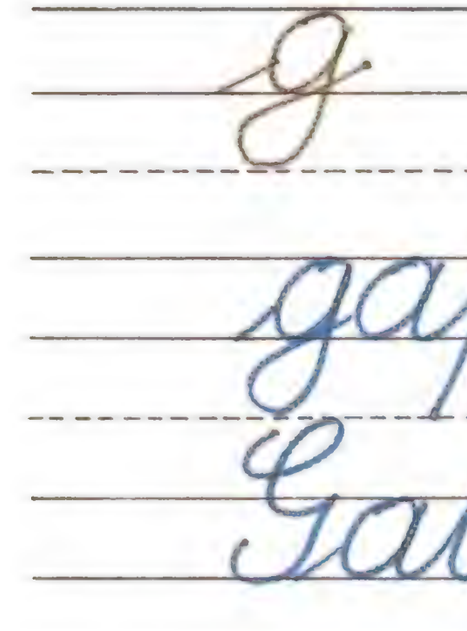

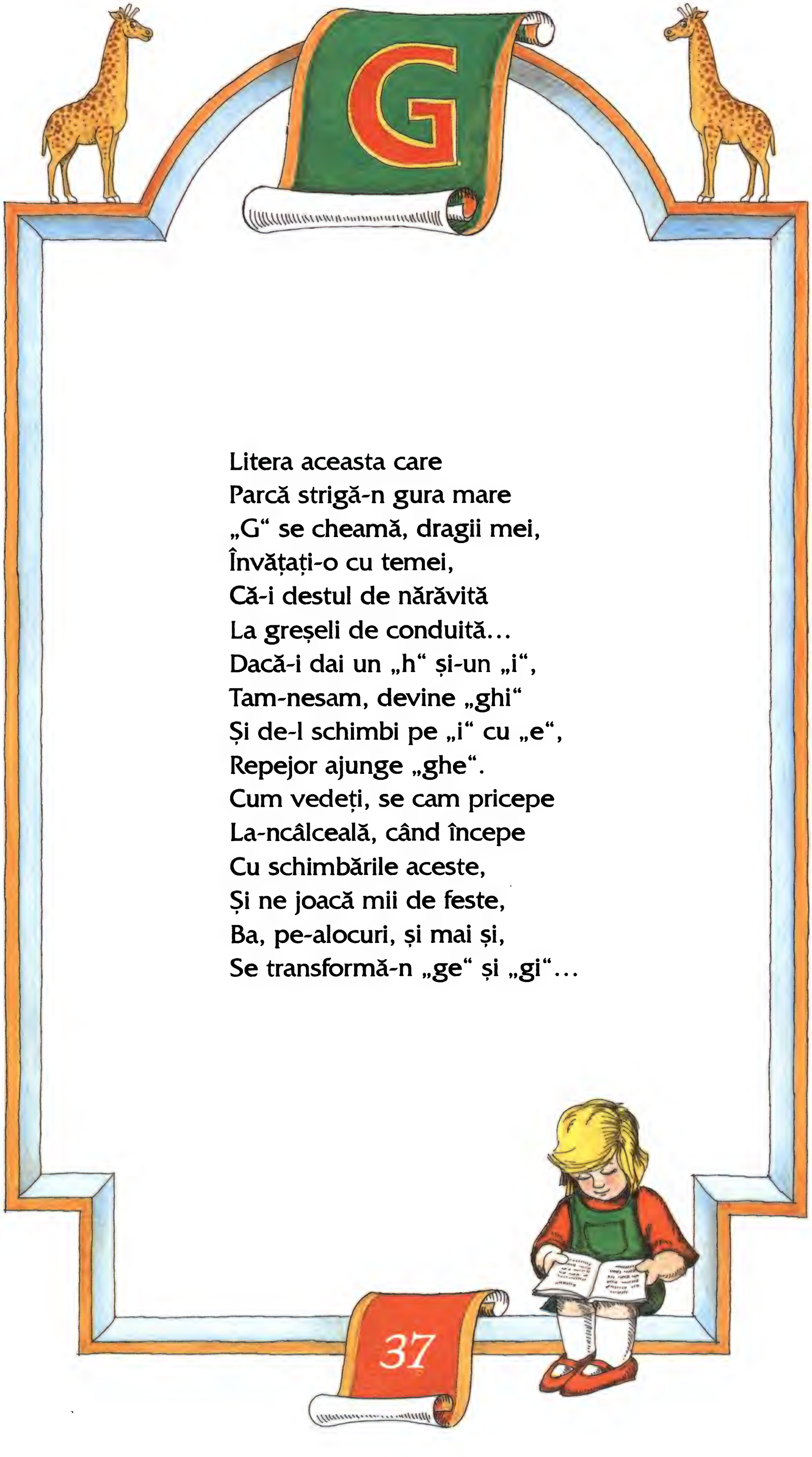

Litera aceasta care
Parcă strigă-n gura mare
„G“ se cheamă, dragii mei,
Învățați-o cu temei,
Că-i destul de nărăvită
La greșeli de conduită...
Dacă-i dai un „h“ și-un „i“,
Tam-nesam, devine „ghi“
Și de-l schimbi pe „i“ cu „e“,
Repejor ajunge „ghe“.
Cum vedeți, se cam pricepe
La-ncâlceală, când începe
Cu schimbările aceste,
Și ne joacă mii de feste,
Ba, pe-alocuri, și mai și,
Se transformă-n „ge“ și „gi“...

G

Gard, garoafă, ghindă, ghete,
Gel, girafă, guşteri, Grette,
Geam, ghidon, grădină, gară,
Gram, glazură, ghimpi, gargară,
Goarnă, guler, gheaţă, gumă,
Gâşte, gânduri, glugă, glumă.

Hh

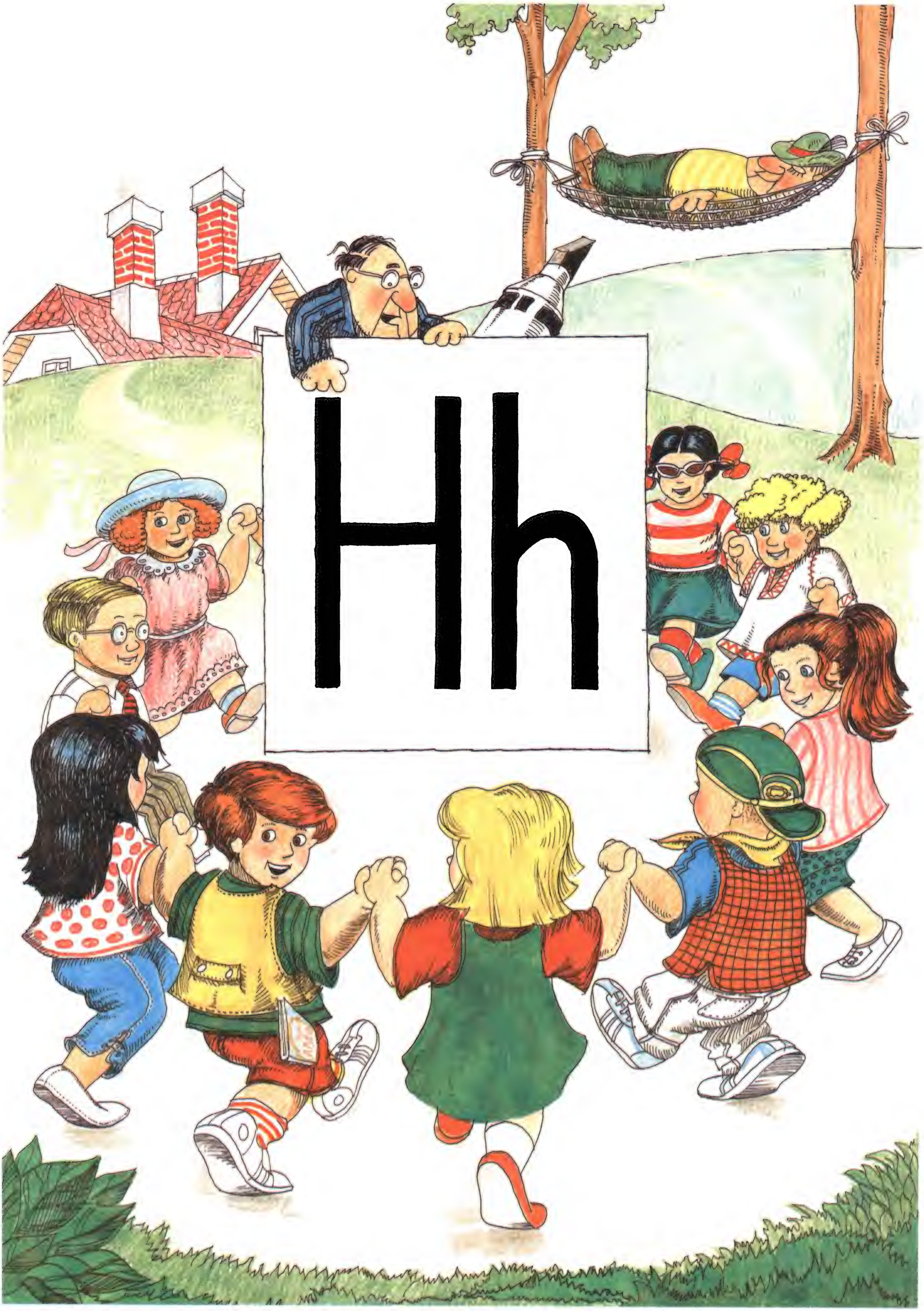

H

H H H H H

H

h h h h h h

h

hac har han

Hagi halba

aha pahar

ceh

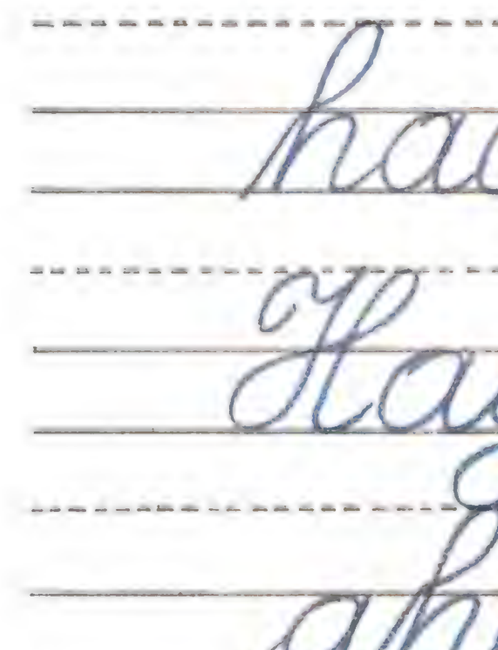

H

Scară cu un singur cui
Sau prilej de mers hai-hui
Sau pretext de hohote
După vorbe-n bobote...
Ha, ha, ha, și hi, hi, hi,
Câtă poftă ne-o mai fi
Sau îndemn rostit la cai,
Când e drumul vai și vai,
Literă cu ham și hățuri
Pentru-nvățuri și dezvățuri...

Hrean, halva, hlamidă, hotă,
Horboțică, hotentotă,
Han, hangiță, horn, hârțoage,
Horă, husă, hodoroage,
Hap, hotel, hamal, harbuz,
Humă, haină, har, havuz.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Când vreunul bun de gură
Își tot dă cu pumnii-n piept,
Să nu-l crezi peste măsură
Și să faci cum simți că-i drept.

Ba bunica, ba bunelul,
Hotărâți să-ți schimbe felul,
Tot încearcă să te-nvețe
Cui și cum să dai binețe,
Însă sfatul se topește
Și tu taci, precum un pește...
„Bună ziua-ți zic, căciulă,
Că stăpânul n-are gură!“

I i

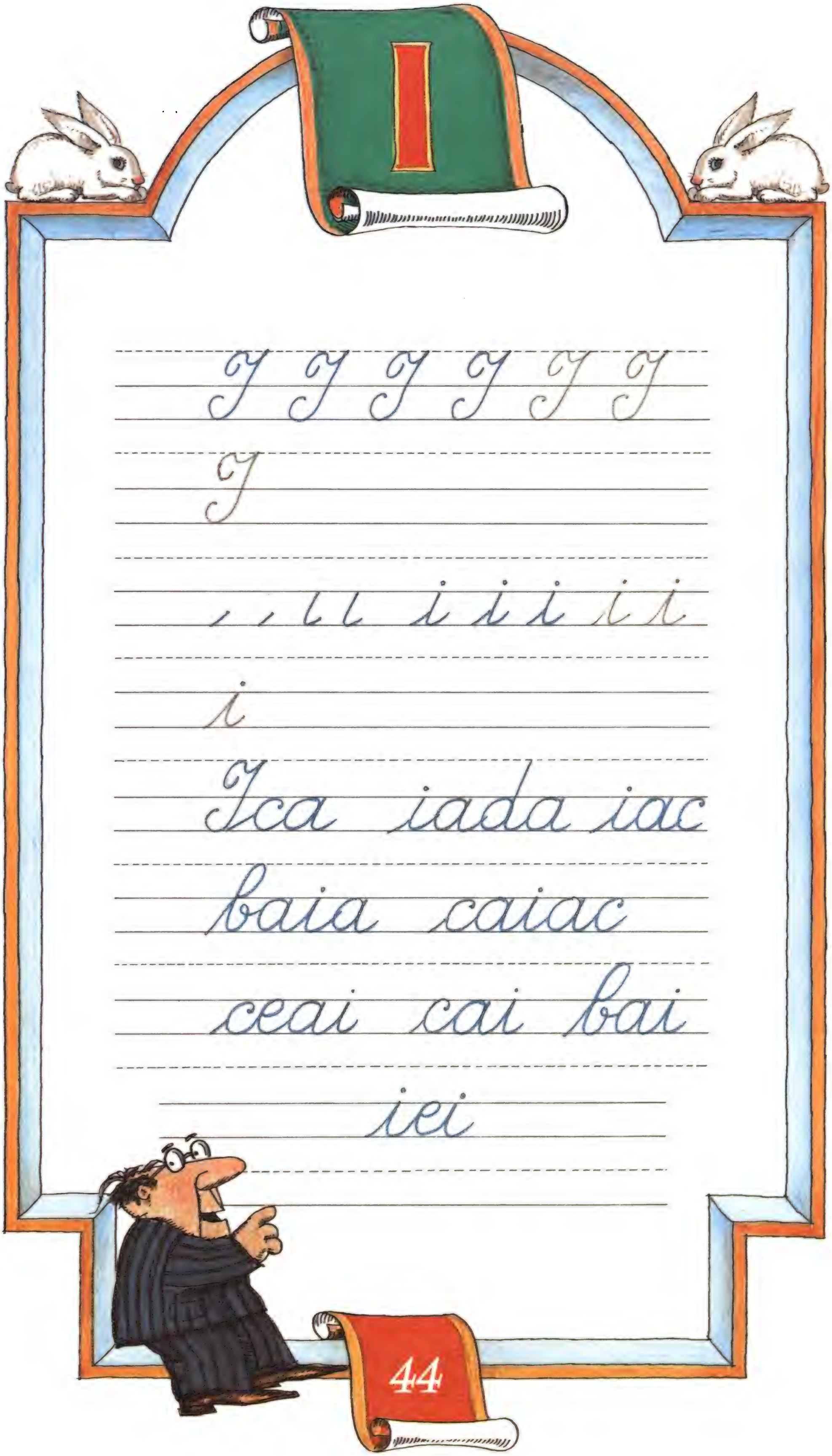
ı
44

I

Iată c-am ajuns aci,
Să vorbim și despre „I“,
Literă cu însușiri
Formidabil de subțiri,
Dacă ne gândim că are
Cea mai verticală stare.
Nu uitați și-un punct să-i puneți,
Spre a întări ce spuneți,
Și iubiți-o, pe măsură,
Când vă e... iscălitură.

In, iatac, ibric, icoană,
Istm, iștari, ilic, Ioană,
Izmă, icre, insomnie,
Iarbă, iască, iasomie.

Sfaturi drepte și-nțelepte

În răspântiile grele,
Zice un îndemn străbun,
Să alegi din două rele,
Drumul care-l crezi mai bun.

Cât ar fi de mare carul,
Își răstoarnă inventarul,
Dacă dă, la o adică,
De vreo buturugă mică.

Bate șaua cât mai des,
Pân'o să priceapă iapa
Că nu are de ales,
Când o pui să care grapa.

J j

J

Jean jad jaf

jena jobem

coaja birja

gaj bagaj

J

Bastonaș cu capu-n jos,
„J“ ne este de folos
Pentru alte vorbe care
Au și tâlc, și căutare...
De aceea, dragii mei,
Scriu aici vreo două, trei,
Doar atât cât să vă placă
Alfabetul scris în joacă.

Jar, jupână, jir, juncan
Joardă, jug, jiletcă, Jean,
Junglă, jimblă, jiglă, jeț,
Jet, jeton, jurați, județ.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Știu că-i mare încântare
Să-ți iei nasul la purtare,
Însă grija să te-ndemne
Nu cumva să-l pierzi prin lemne
Ori să-l vâri, cum vine vorba,
Unde nu-ți prea fierbe ciorba.

Vorba umblă, anii trec,
Unii plâng, alții petrec,
Mai rămâne de văzut
Ce-om găsi, din ce-am crezut...

K k

K

1 Kg 1 Kg

J J J L L K

K

k k k k k k

k

Katia Kenia

kazah kaizer

kaki kilogram

Kafka Jack

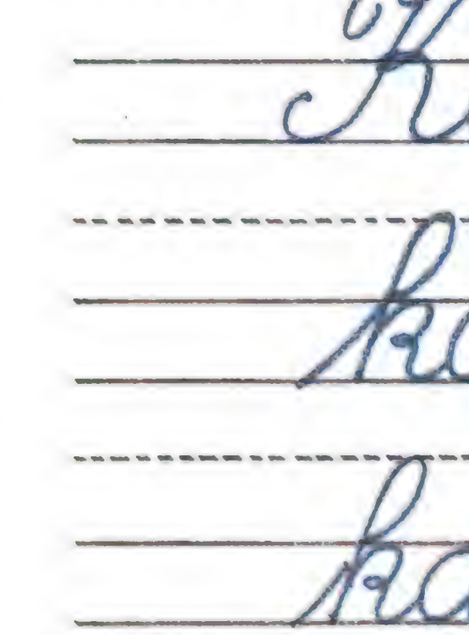

Literă cosmopolită,
„Chi“ cu mofturi de elită
Dintr-un „i“ și-un „v“ născută,
Ea se face cunoscută,
Și-ntr-un fel, chiar trage sfori,
Definind măsurători,
Dacă vrea, ne trage clapa,
Și, atunci, își zice: „kapa“,
Afișând un stil savant,
Ba la Kafka, ba la Kant,
Dar în vorbe-i simplu „chi“...
Îmbrăcat în kilt kaki.

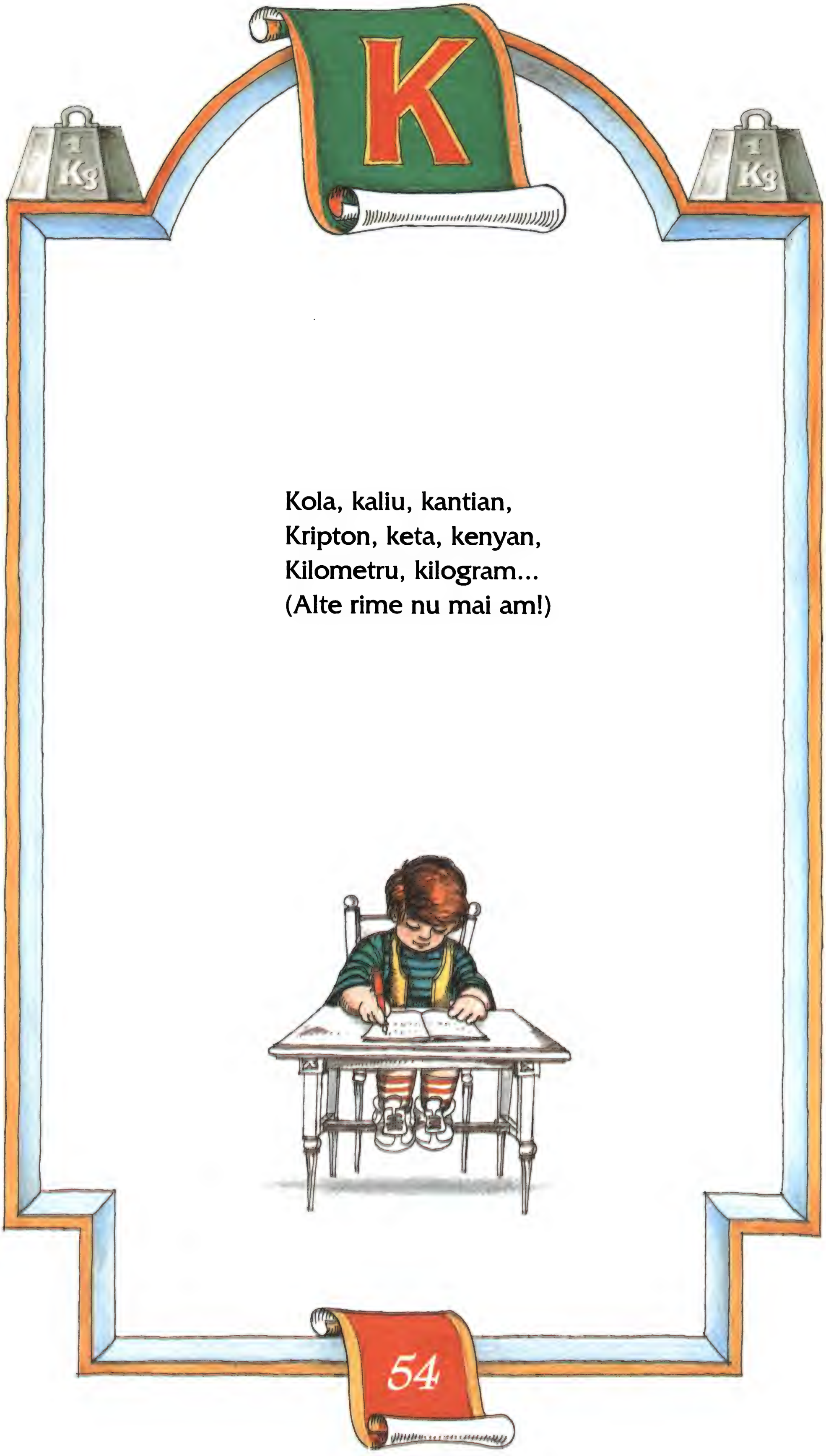

Kola, kaliu, kantian,
Kripton, keta, kenyan,
Kilometru, kilogram...
(Alte rime nu mai am!)

L

L

L L L L L L

L

l l l l l l l

l

Lia lac lei

lege lalea

alga balada

cal legal

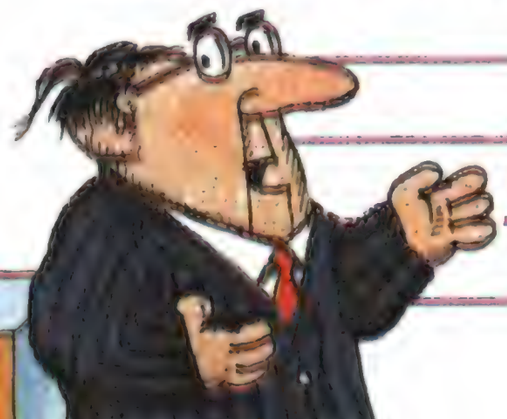

L

Lipa, lipa, într-o doară,
Sus și jos pe ulicioară
Băț cu talpa la purtare,
Nici prea moale, nici prea tare,
Nici prea mare, nici prea mică,
Este „L“, la o adică,
Literă brodită, zău,
Pentru chiar limbajul său,
Cizmă spartă în carâmb —
Ba, stau drept și judec strâmb,
Că nici Lună n-am avea,
Sus pe boltă, fără ea.
Deci să-i dăm, că-i mult mai bine,
Ceea ce i se cuvine.

L

Lan, lăstun, licori, lălâie,
Lacăt, lișiță, lămâie,
Limb, libarcă, lob, lufar,
Lazaret, lavină, lar,
Lupă, lup, lucid, lădiță,
Lift, lagună, lanț, leliță.

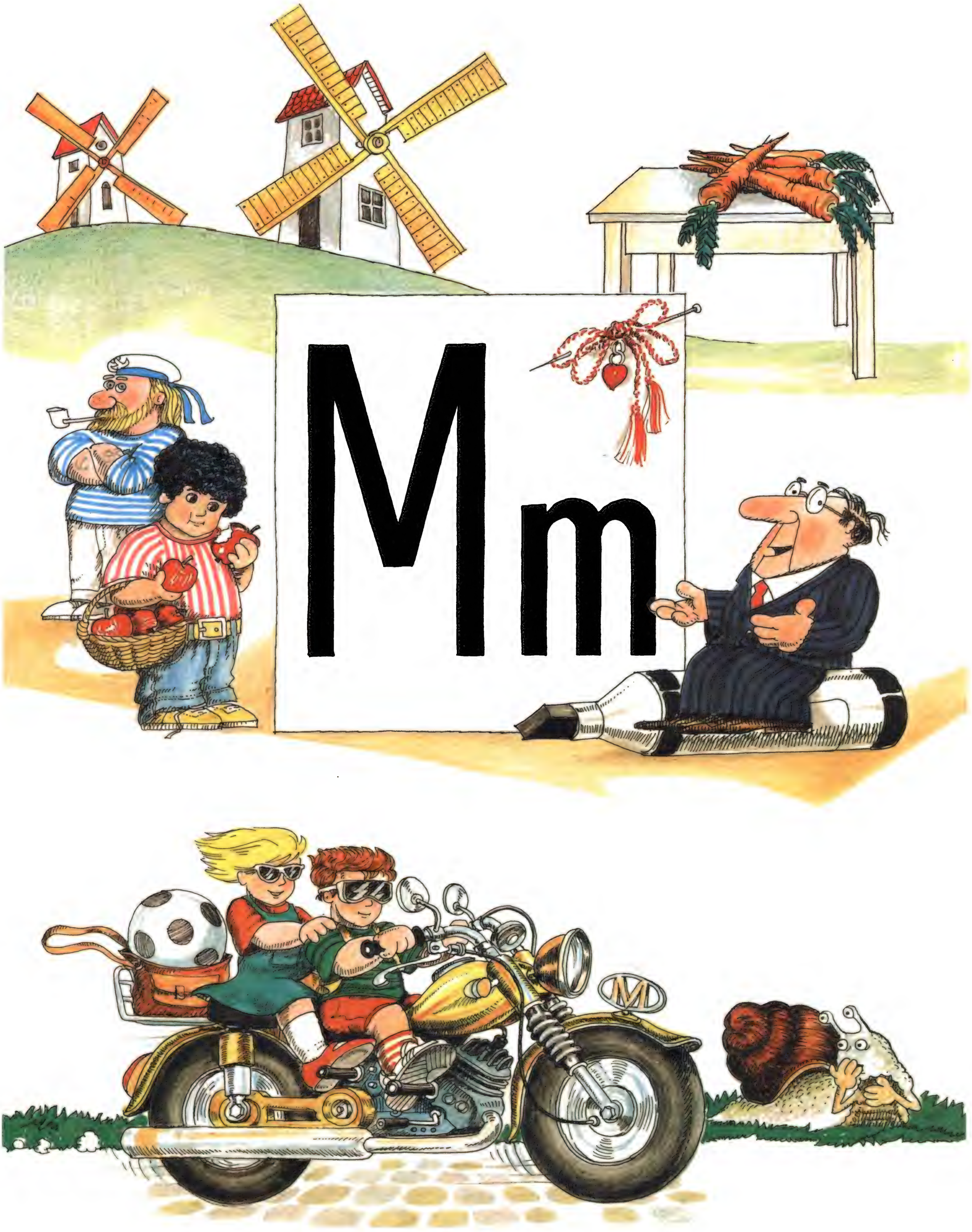
M m

M

M M M

M

m m m m

m

Mia mal mic

miel melc

mama amic

ham blam

Munte cu doar două creste,
Că mai mult de-atât nu este
Litera aceasta, care
Merge vara pe la mare,
Iar în restul anului
E la strânsul banului,
După cum se dă porunca,
Mai cu mila, mai cu munca,
Mai cu mulsul, mai cu mersul...
Ea mărește Universul,
Micșorând mereu chimirul,
Este matca, mira, mirul,
Fără care n-are parte
De mișcare, nici chiar Marte.

M

Măr, mărire, moft, moluscă,
Mină, minge, munte, muscă,
Morgă, minte, marinar,
Marmeladă, mit, mărar,
Mistic, mitră, micră, milă,
Morcov, mov, motiv, movilă,
Mână, mană, mânătărci,
Margini, moară, mături, mărci.

Nn

N

N N N N

n

n n n n n n n

n

Nina Nae

nai banana

canal anim

alean

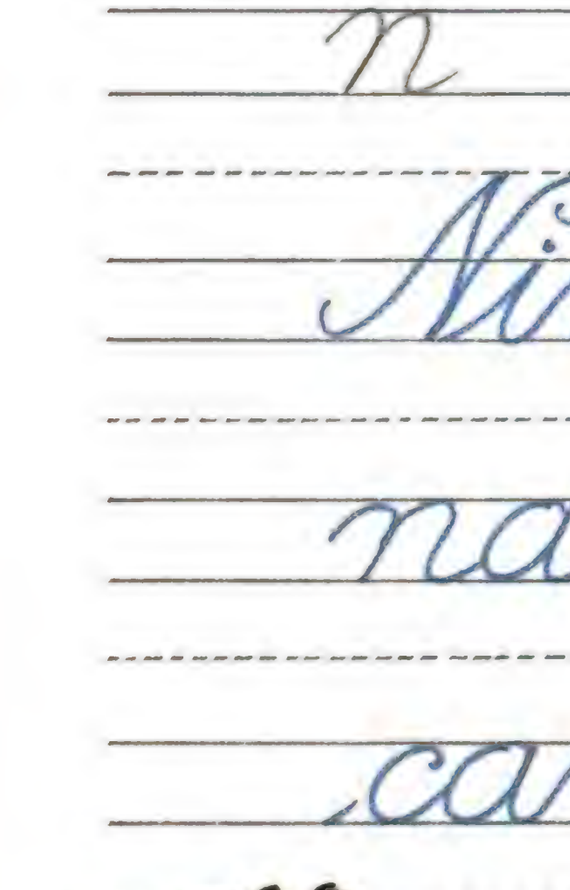

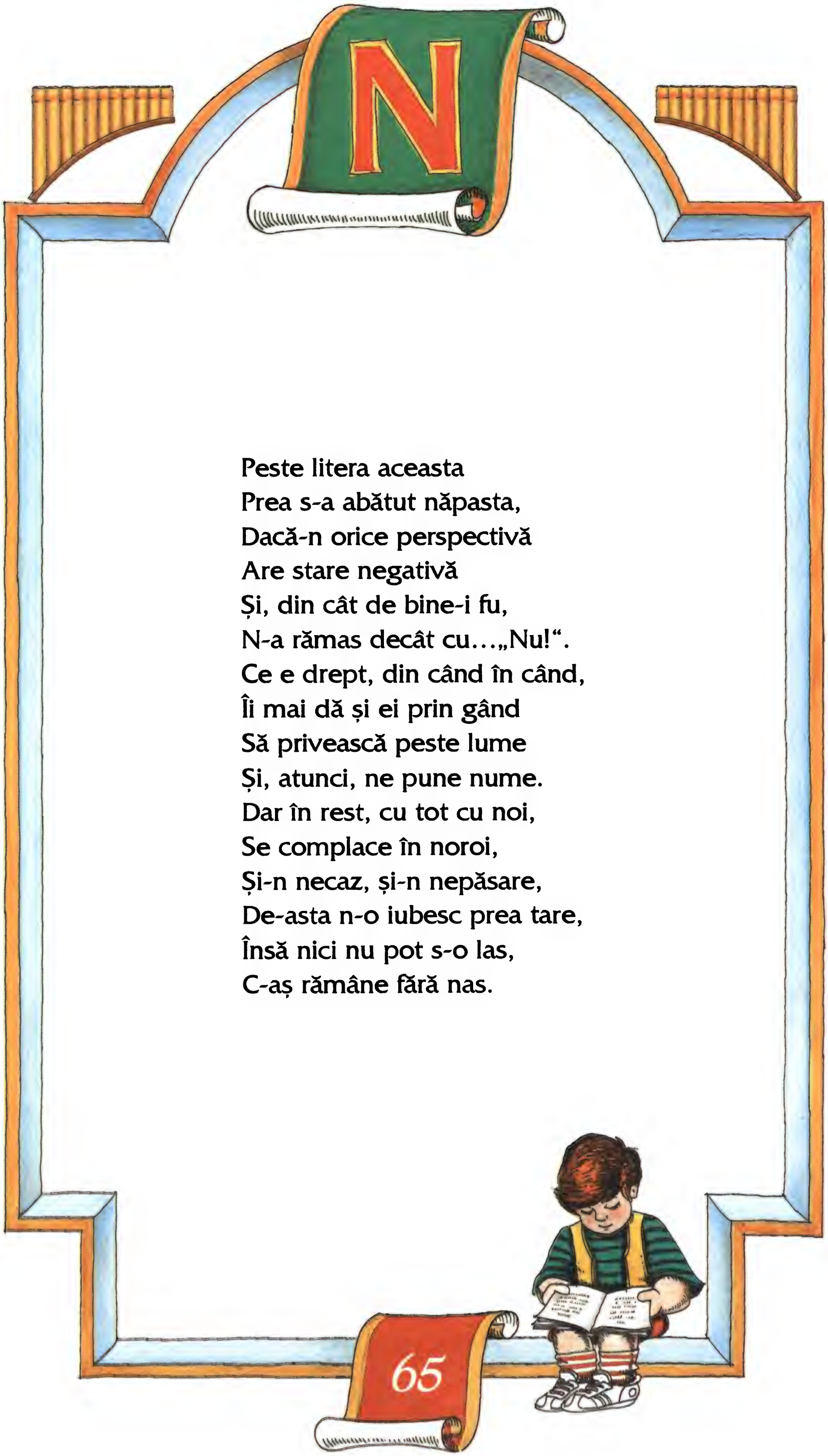

Peste litera aceasta
Prea s-a abătut năpasta,
Dacă-n orice perspectivă
Are stare negativă
Și, din cât de bine-i fu,
N-a rămas decât cu…„Nu!“.
Ce e drept, din când în când,
Îi mai dă și ei prin gând
Să privească peste lume
Și, atunci, ne pune nume.
Dar în rest, cu tot cu noi,
Se complace în noroi,
Și-n necaz, și-n nepăsare,
De-asta n-o iubesc prea tare,
Însă nici nu pot s-o las,
C-aș rămâne fără nas.

N

Nișă, normă, noră, nașă,
Navă, nově, nevoiașă,
Nat, nativ, natură, nai,
Numuliți, novici, nohai,
Nufăr, nuntă, nul, nuia,
Nervi, notar, nojiță, nea,
Nobili, nituri, noduri, nări,
Năruiri, numărători.

O o

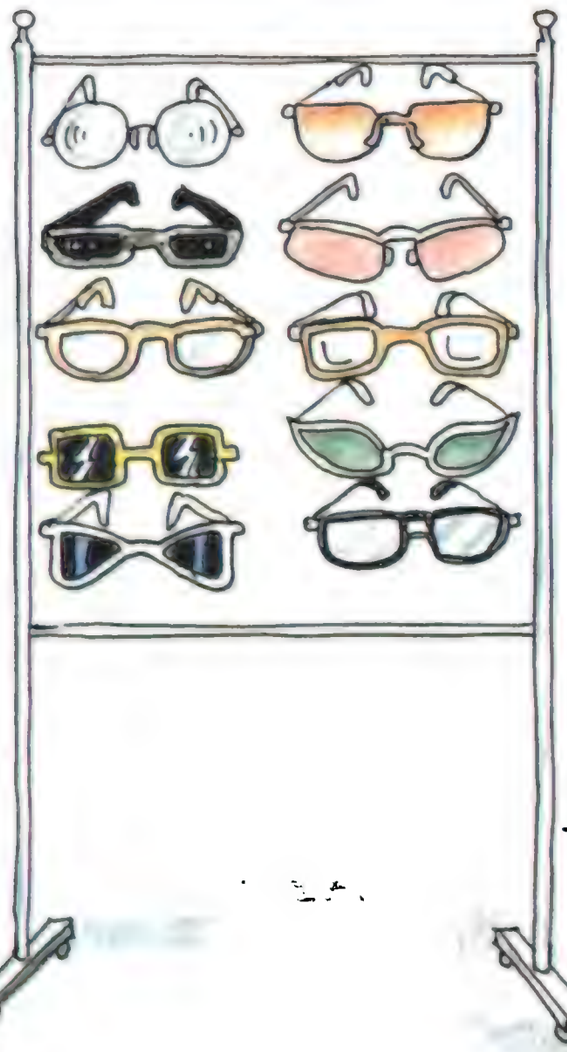

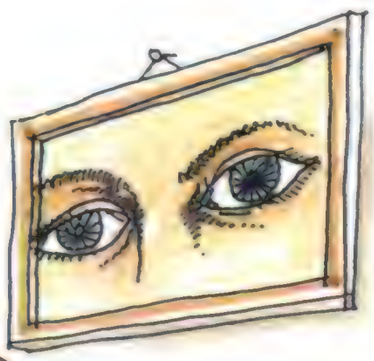

O

o o o o o

o

, o° o o o o o o o

o

Oana om oi

ocol olam

oboi abac

ciob nabab

O

Cerc perfect, și ou, și oră,
Litera din aurora
Pusă sub obroc cu gloata,
Face să se-nvârtă roata,
Face să rodească pomul,
Fără ea nu-i om nici omul,
Ba, mai mult, nici jocul „Go“
N-are nume fără „O“.
Răbufnire de revoltă,
Nimbul soarelui pe boltă
Sau inelul unui mire
Sau vocala de uimire,
Socotită-n paranteză
Litera cea mai obeză,
Cum să nu-i tot dea ocol
Frica de căzut în gol?
Deci, lăsați-mă să-i port
Mult respect, ca unui tort,
Ocrotind-o de nevoi,
Ca să nu se dea la voi.

Orgă, oală, ort, onoare,
Oști, oglindă, osuare,
Odă, op, omizi, orgolii,
Ore, ordin, oarbe, orii,
Ostenească, ostii, oi,
Opt, ocean, olan, oloi,
Ortoped, obedient,
Orhidee, Orient.

P p

P

P P

p p p r r p p p

p p

Pop pod pol

papagal pin

capac copil

cap dulap

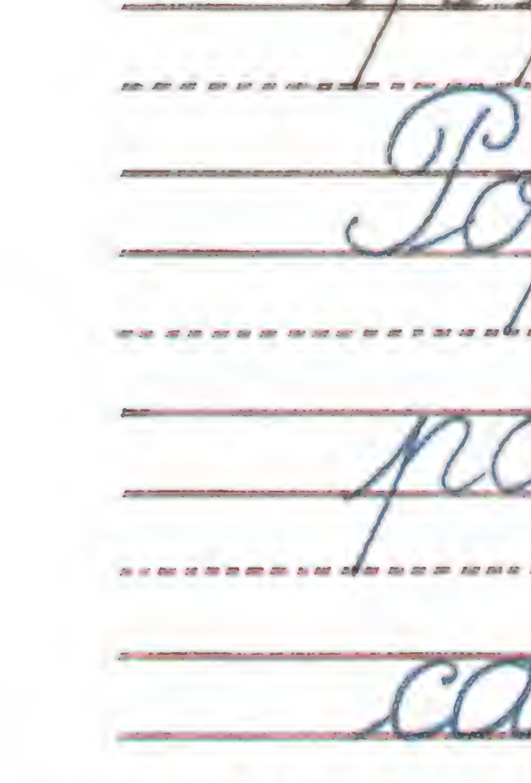

Parul prost cu gâlcă-n frunte —
După niște lupte crunte —
Prepeleacu-n care pun
La uscat un biet ceaun
Și prăjina bulbucată,
Toate fac, dintr-o bucată,
Litera pe care-o-nnod,
Ca să fie cap de pod.
Dar, să te ferești de ea
După ce-a strigat: „Păzea!“,
Că-i prăpăd, și, dacă stai,
Te strivește ca pe-un pai.
Altfel, însă, e la preț,
Mai ales prin precupeț,
Și, cu stilu-i elegant,
Te numește... premiant.

P

Prag, program, patrulater,
Pilă, pipă, prinț, piper,
Pupă, provă, pix, pavaj,
Plasă, pleavă, peisaj,
Port, penel, parfum, plăcintă,
Pisc, prințesă, placă, plintă,
Pact, pitic, potecă, pat,
Pară, pir, portar, pirat.

Don Quijote de la Mancha

Q

1q = 100 kg

Q q

Quebec!

Qatar!

quasar!

quarc!

quaker!

qua...qu...q..

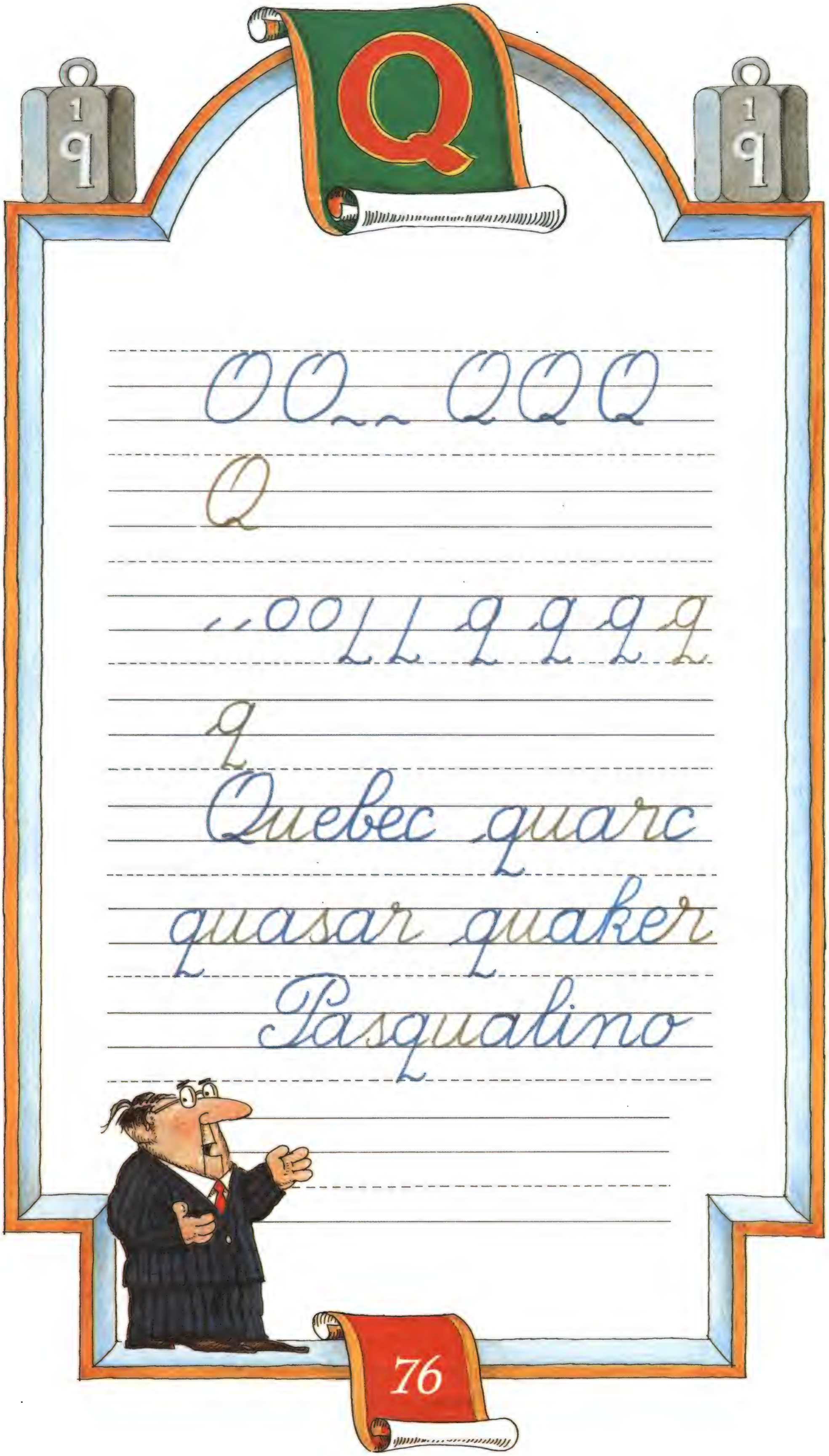
Q
Q
Quebec quarc
quasar quaker
Pasqualino
76

Semnul ăsta-i din import,
Nici nu știu cum să mă port,
Fără să-l jignesc, prin ton,
Pare „O“ autohton…
Însă căruia — dovadă —
I-a crescut subit o coadă,
Ca un filament de bec,
Și e „Q“, de la Quebec…
Quaker, quarc, qintal, quasar…
(Scriu doar strictul necesar!)

Sfaturi drepte și-nțelepte

Dorul de învățătură
S-a tot dus pe arătură
Și-a rămas, în schimb, hârjoana,
Hărmălaia, leapșa, goana...
Totul râde, totul zboară,
Ba se-nalță, ba coboară,
Dar apoi, de-atâta joacă,
Iese râsul prin cojoacă.

Praf și pulbere se-alege
Din vânzarea de cuvânt...
Doar furtună poți culege
După semănat de vânt.

Rr

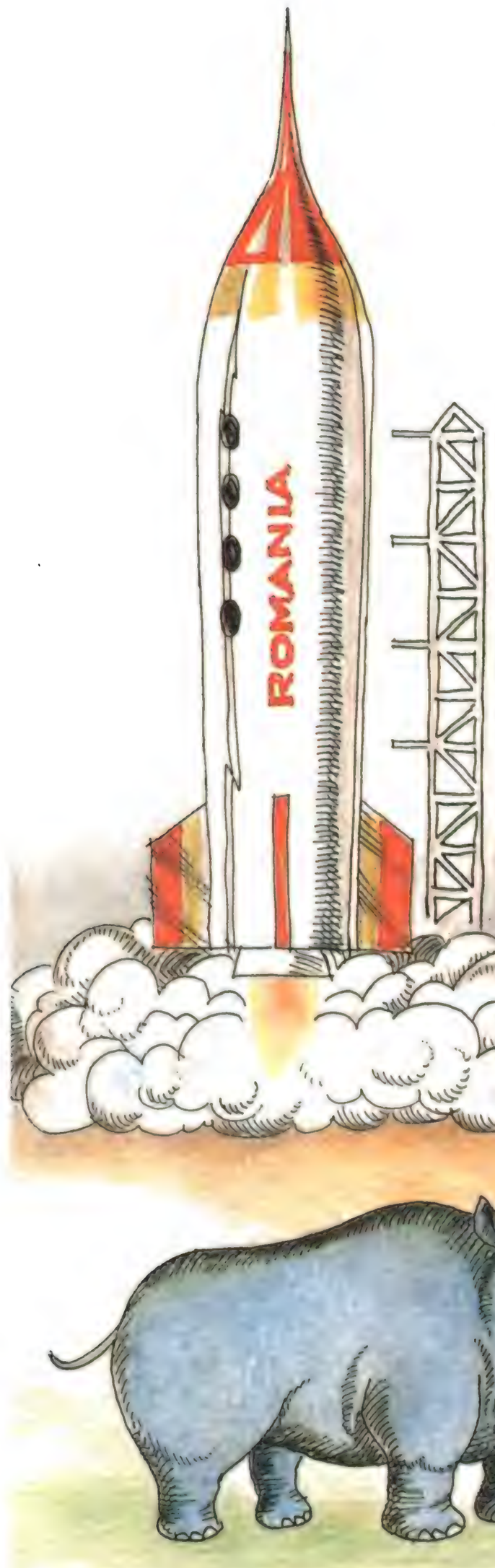

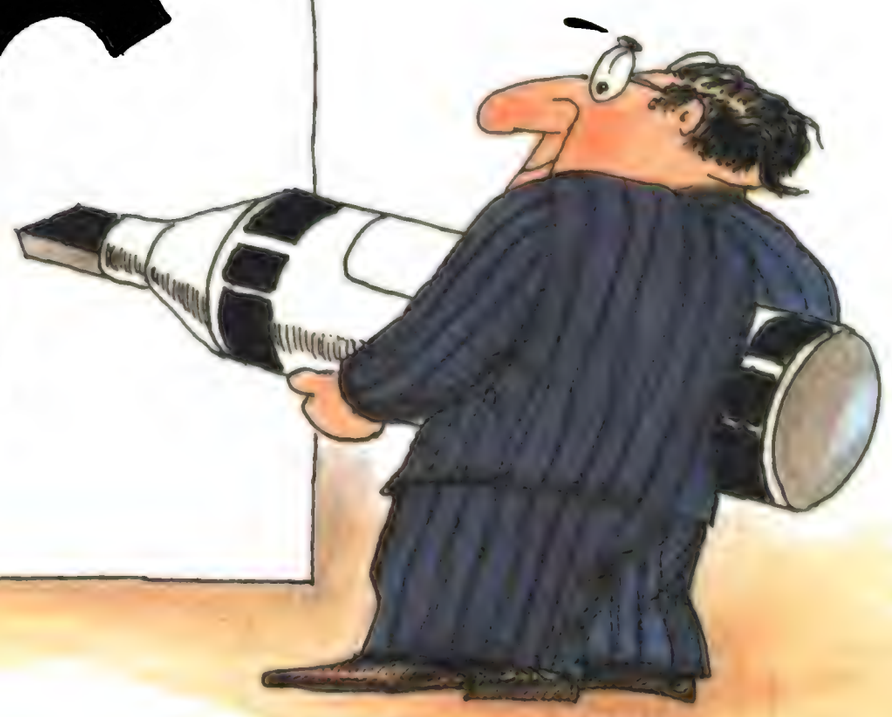

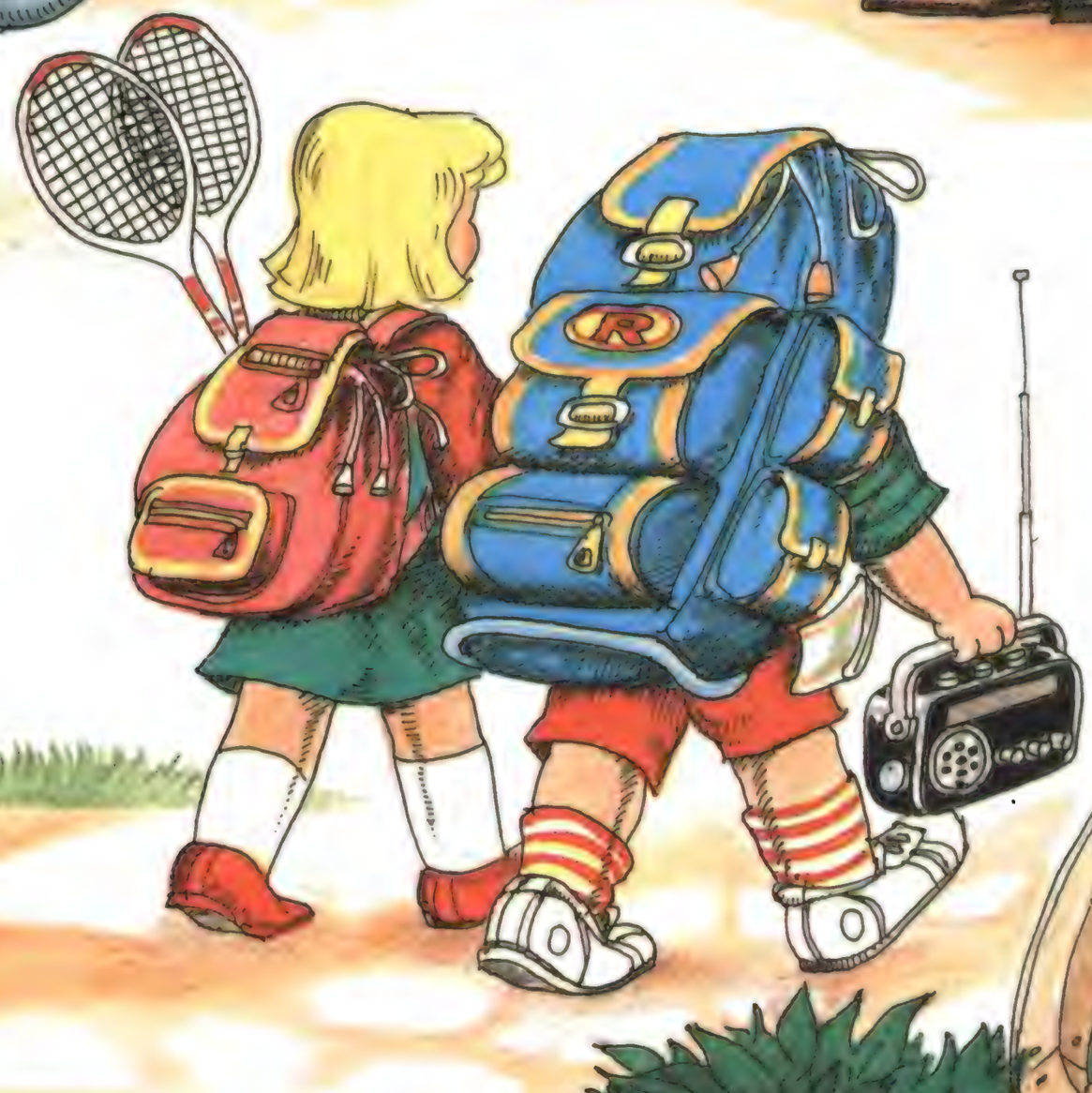

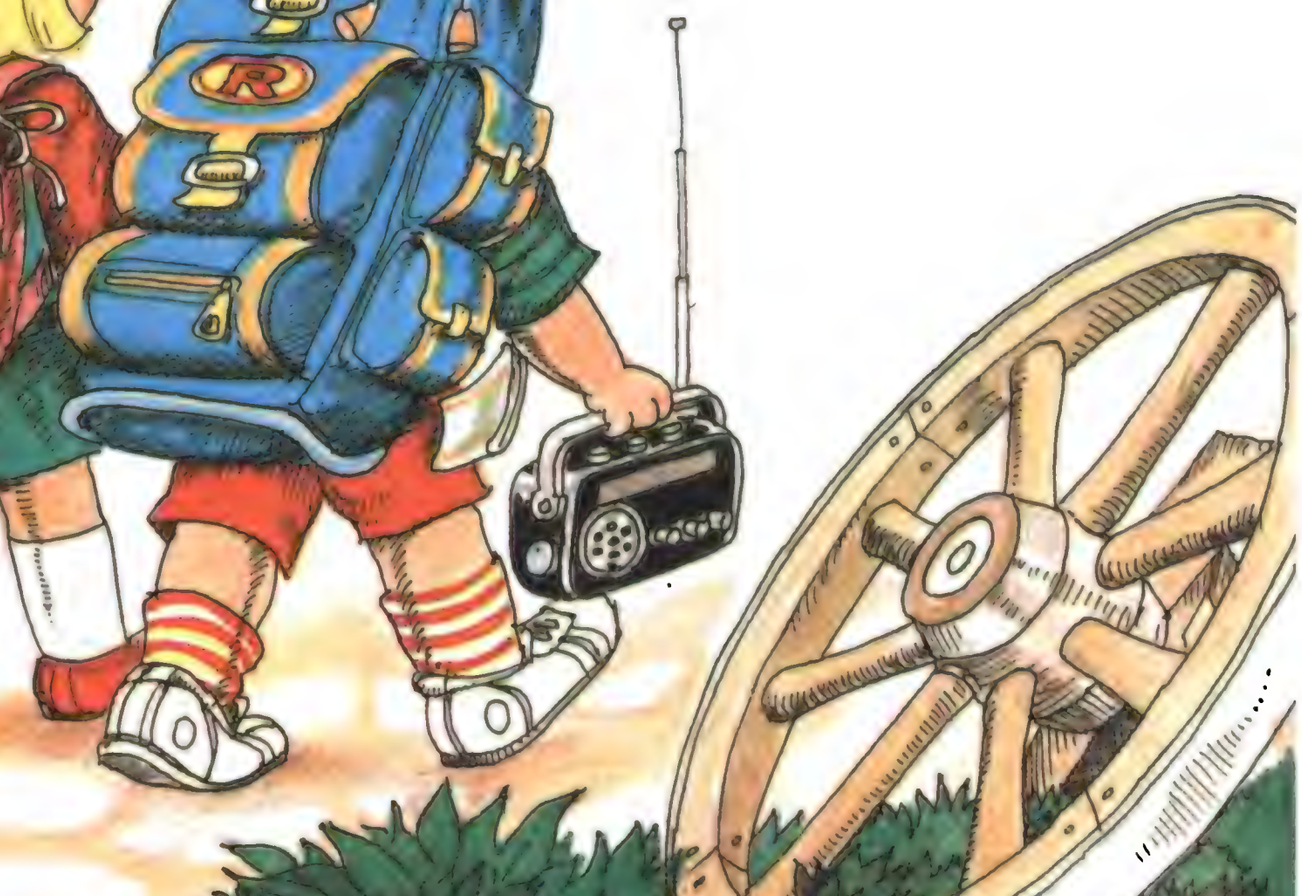

R

R R R R

R R

r r r r r r r r

r

Romeo rai

rana român

Dorma armare

drar dogar

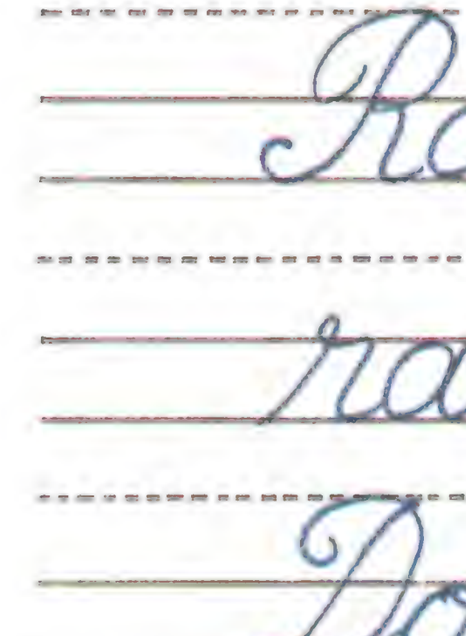

R

Litera care ne-arată
Cât rotund începe-n roată
Și afirmă — prin rostire —
Rostul de rostogolire,
E un „P“ proptit sub burtă,
Să nu cadă peste turtă
Și să ducă mai departe
Alfabetul scris în carte,
Oferind considerații
Pentru ranguri, pentru rații,
Pentru reguli, pentru rituri —
Mai ales prin răsărituri.
Cine râde și-o ignoră,
Cade-n gol, din oră-n oră,
Și rămâne de căruță
Descântând vreo mămăruță,
Care nu mai vrea să zboare,
Într-o doară, către soare.
Iată dar, cum ni se leagă
Doar prin „R“ o vorbă-ntreagă
Și în gând ni se imprimă,
Riguros, prin ritm și rimă.

R

Risc, rubin, regim, rulotă,
Rid, rugină, redingotă,
Ritm, rocadă, rufe, rundă,
Ring, regret, raia, rotundă,
Rai, rahat, raport, reptile,
Raft, refuz, romani, rotile,
Ruguri, reguli, roluri, rar,
Rampă, raită, risc, rotar.

S s

S

S S S S S S

S S S S S S S S S

S S S

Sabin Sanda

sac ser sapa

masa sinus

abis nas dos

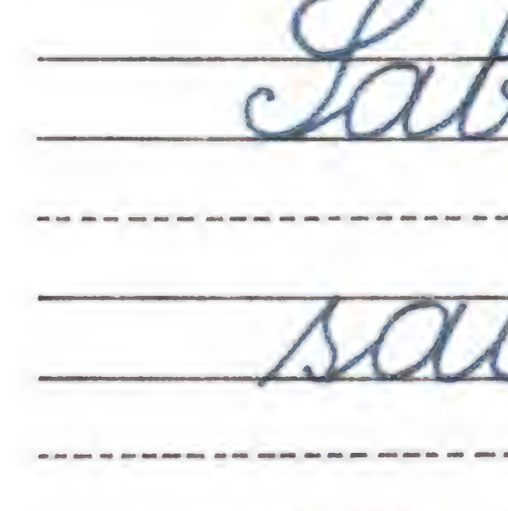

S

Serpentină suspendată
Sau sămânță semănată,
Să dea rod în altă vară
Prin ogorul de secară.
Semn suav supus scăderii,
Sensul scării, sera serii,
Fără el nu poți să spui
Cum mai stai și cât mai sui.
Singuratică și slabă,
Strânsă-n silă de-o silabă,
Litera aceasta strică
Și-apoi tremură de frică
Strecurându-se, spășită,
După fapta ei greșită,
Într-un sac cu sărățele,
De rușine să se spele
Și să-și scoată sabia,
Dac-o roade scabia.

S

Struguri, sticlă, sânge, sare,
Scoică, scut, stamină, soare,
Steag, stigmat, stabil, stilet,
Sacagiu, secret, sonet,
Sobă, soră, sursă, ser,
Sunet, schemă, somnifer,
Stup, spion, spetează, scară,
Stea, sumară, secretară.

67

Ș ș

Șerban șapca

șina șiponier

mașina șoșon

naș afiș

Dintr-o toană decadentă,
Serpentina precedentă
Și-a adăugat, de rea,
Semnul virgulei sub ea,
Ca o toartă pentru cană,
Și a devenit șicană,
Ba, mai mult, mi se șoptește,
Șuieră din șanț șerpește.

Ș ș

Șnur, șervet, ștafetă, șoapte,
Șuncă, șină, șarpe, șapte,
Știmă, șipot, șort, șofer,
Șansă, ștreang, șifon, șomer,
Șfară, șir, șorici, șofran,
Șanț, ședință, șambelan,
Școală, șură, șoricei,
Șut, șalvari, șosete, șei.

T t

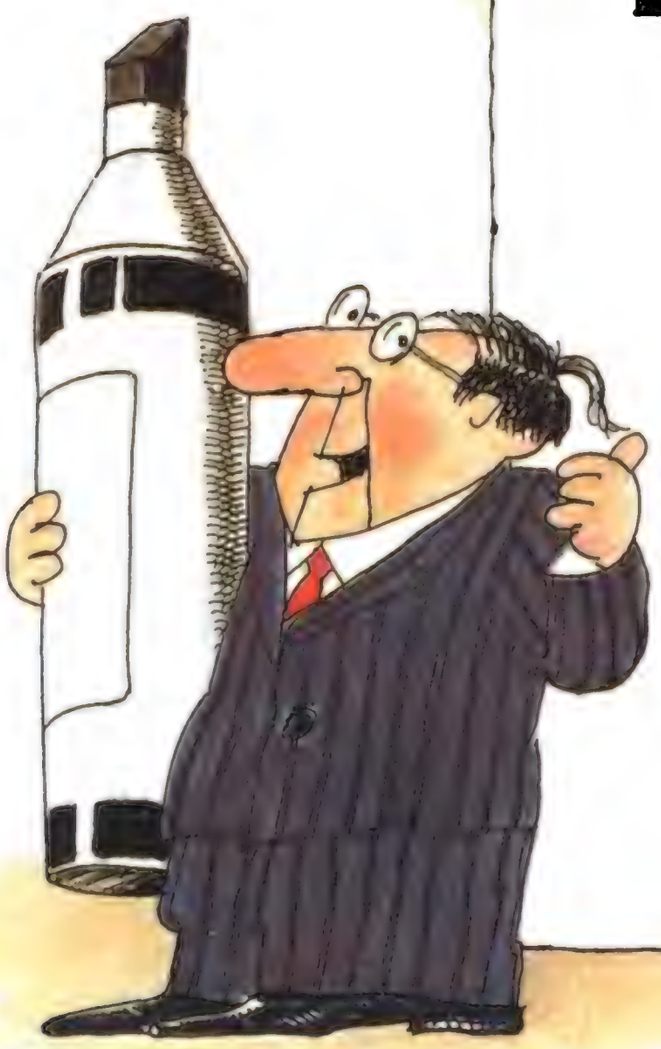

T

Tt *Tt*

T T T T T

T T

l l t t t t t t t

t t t

Titel tata toc

tot tonic ten

otita trotimeta

atent topit

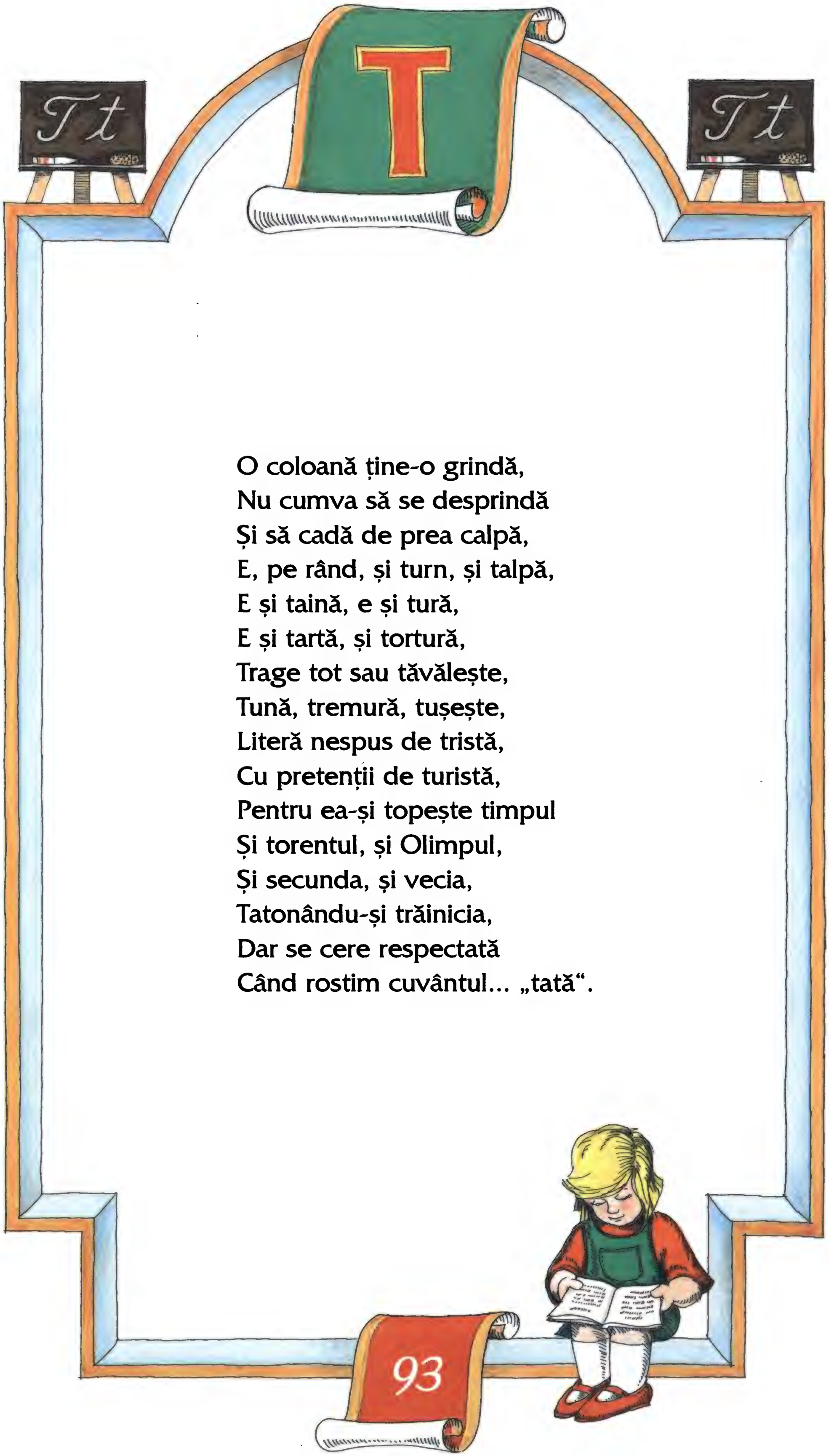

O coloană ține-o grindă,
Nu cumva să se desprindă
Și să cadă de prea calpă,
E, pe rând, și turn, și talpă,
E și taină, e și tură,
E și tartă, și tortură,
Trage tot sau tăvălește,
Tună, tremură, tușește,
Literă nespus de tristă,
Cu pretenții de turistă,
Pentru ea-și topește timpul
Și torentul, și Olimpul,
Și secunda, și vecia,
Tatonându-și trăinicia,
Dar se cere respectată
Când rostim cuvântul... „tată“.

T

Tt

Tt

Taur, turtă, tren, trompetă,
Trupă, trapă, trotinetă,
Truc, tristețe, tină, troc,
Tac, tandrețe, tufă, toc,
Titlu, tânăr, teamă, toane,
Temple, târguri, telefoane,
Tablă, tâmplă, turlă, tir,
Tavă, taxă, tel, turnir.

Tt

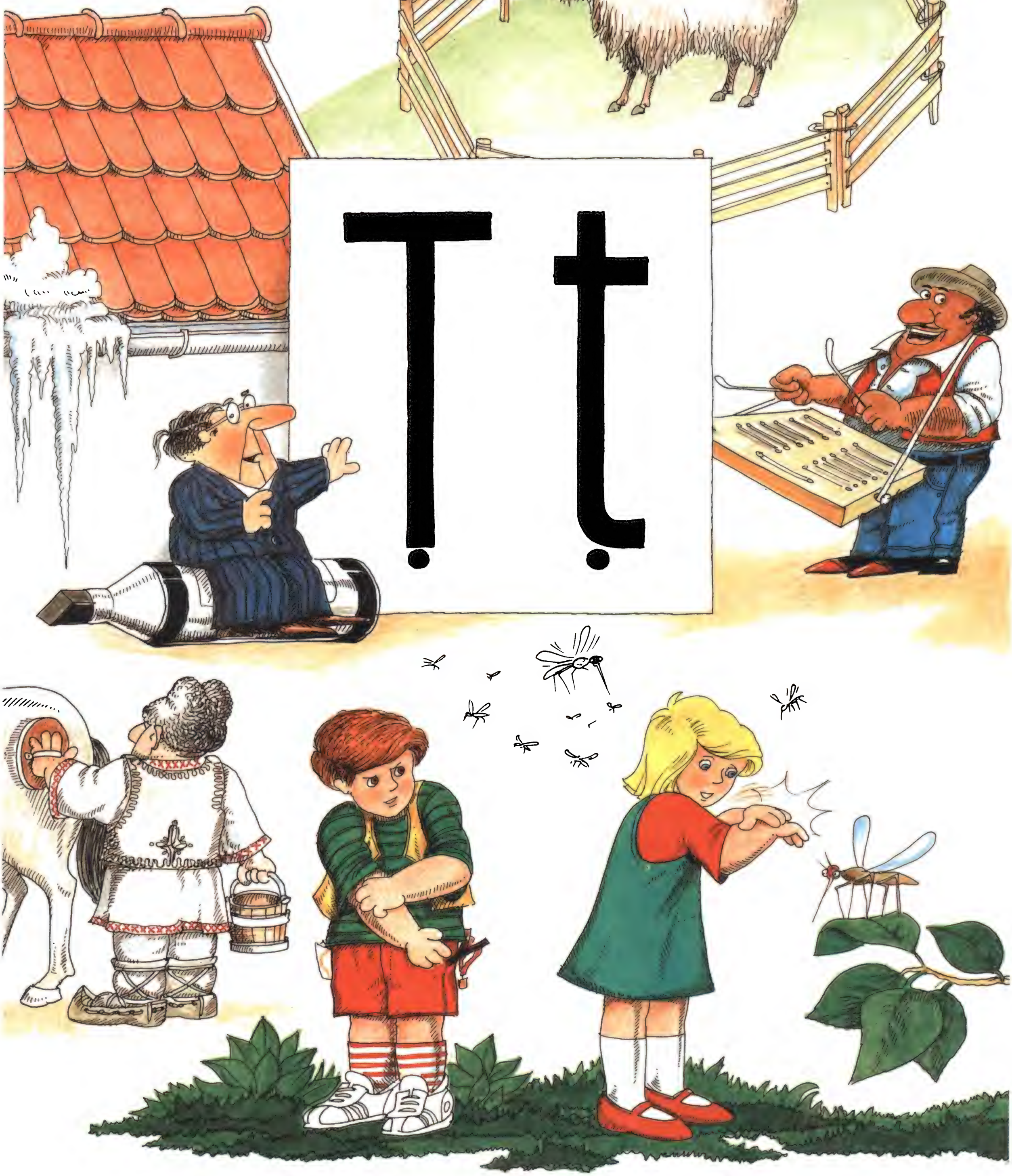

Ţ Ţ

ţ ţ ţ ţ ţ ţ ţ

ţ ţ

Ţepeş ţara ţap

ţipla ţâmţar

arţar cuţit

soţ sorţ

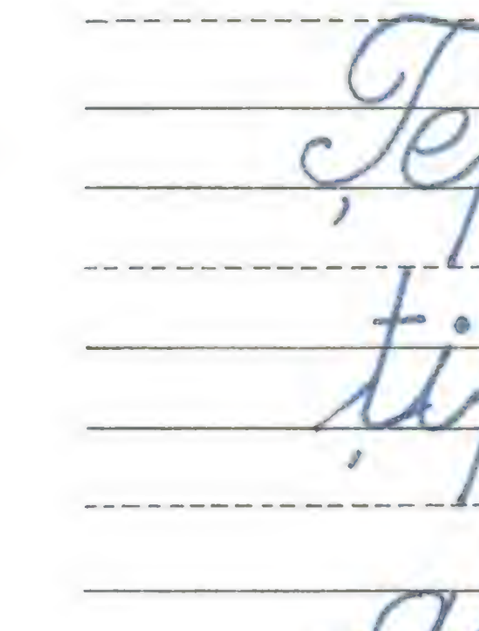

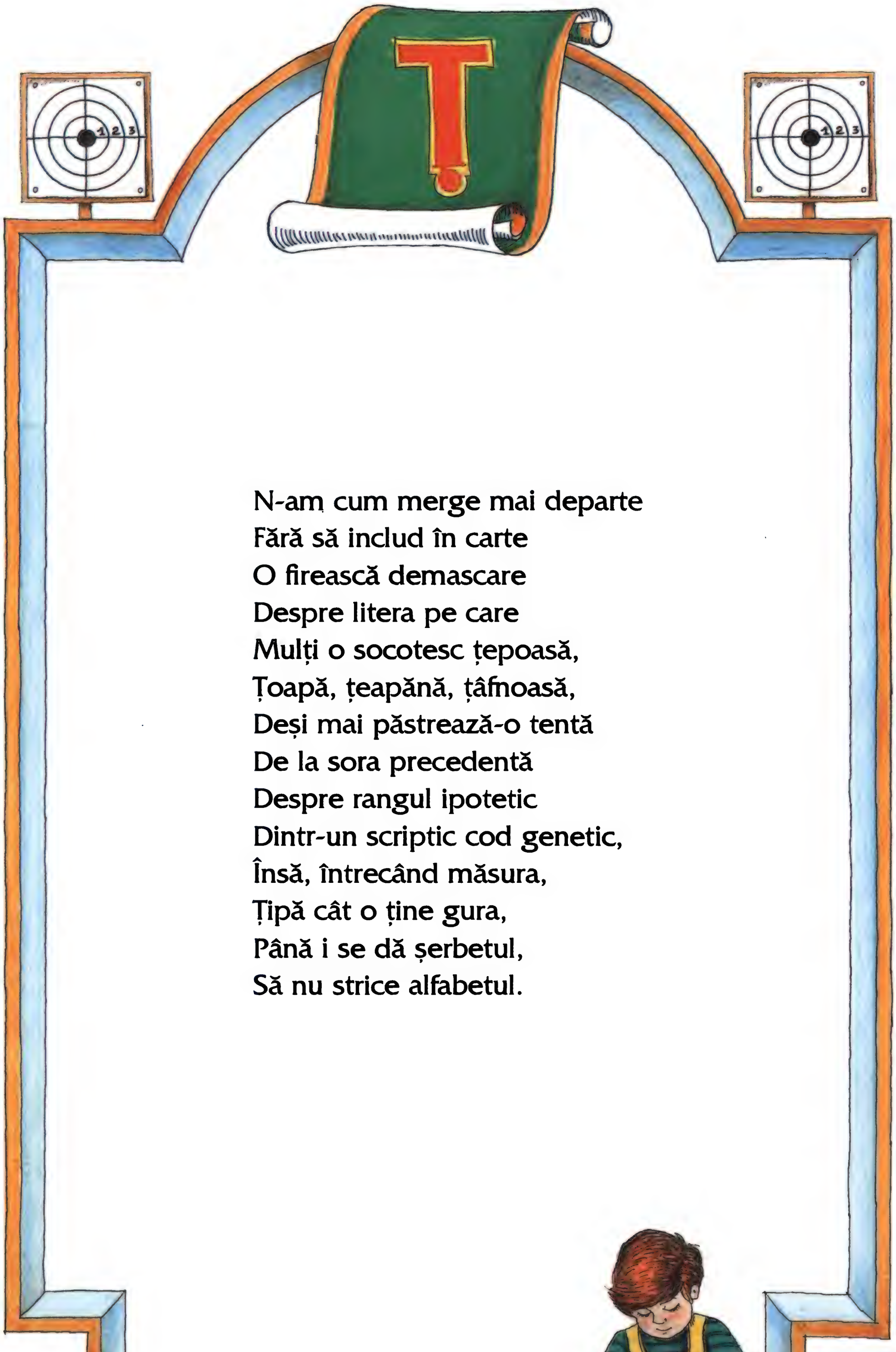

N-am cum merge mai departe
Fără să includ în carte
O firească demascare
Despre litera pe care
Mulți o socotesc țepoasă,
Țoapă, țeapănă, țâfnoasă,
Deși mai păstrează-o tentă
De la sora precedentă
Despre rangul ipotetic
Dintr-un scriptic cod genetic,
Însă, întrecând măsura,
Țipă cât o ține gura,
Până i se dă șerbetul,
Să nu strice alfabetul.

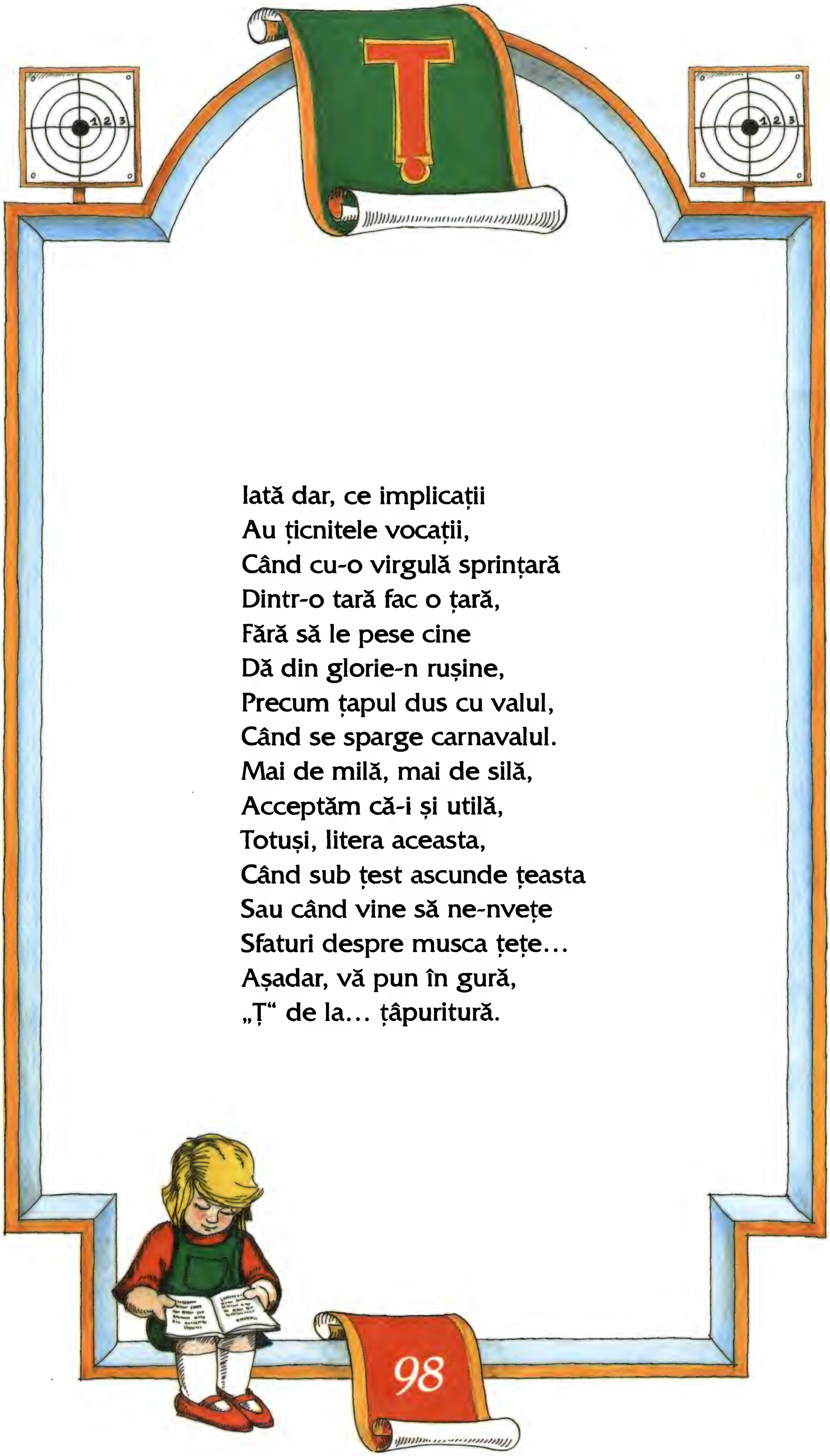

Iată dar, ce implicații
Au țicnitele vocații,
Când cu-o virgulă sprințară
Dintr-o tară fac o țară,
Fără să le pese cine
Dă din glorie-n rușine,
Precum țapul dus cu valul,
Când se sparge carnavalul.
Mai de milă, mai de silă,
Acceptăm că-i și utilă,
Totuși, litera aceasta,
Când sub țest ascunde țeasta
Sau când vine să ne-nvețe
Sfaturi despre musca țețe...
Așadar, vă pun în gură,
„Ț“ de la... țâpuritură.

Ţ

Ţarc, ţăruş, ţepoi, ţânţar,
Ţiglă, ţaglă, ţanc, ţintar,
Ţintă, ţoală, ţărm, ţambal,
Ţânc, ţâţână, ţarcă, ţal,
Ţundră, ţiplă, ţuţuroi,
Ţaţă, ţurcă, ţeavă, ţoi,
Ţarină, ţechin, ţoluţ,
Ţurţur, ţâr, ţârcovnic, ţuţ.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Cine-a prins o dată drag
De trăit din furtișag,
Se va nărăvi din nou...
Azi, la ou, mâine, la bou!

Când zici una, dar faci alta,
Geaba are pește balta,
Că-ți rămâne plasa goală,
Și nu ai ce pune-n oală.

Nu da vrabia din mână,
Pe vreo cioară de pe gard,
Că se poate să-ți rămână
Goală mâna-n plin hazard.

Uu

U

U u U u U u

u u u u u u u

u u u u

Udriște unu

util uniune

mut untura

ulciu surugiu

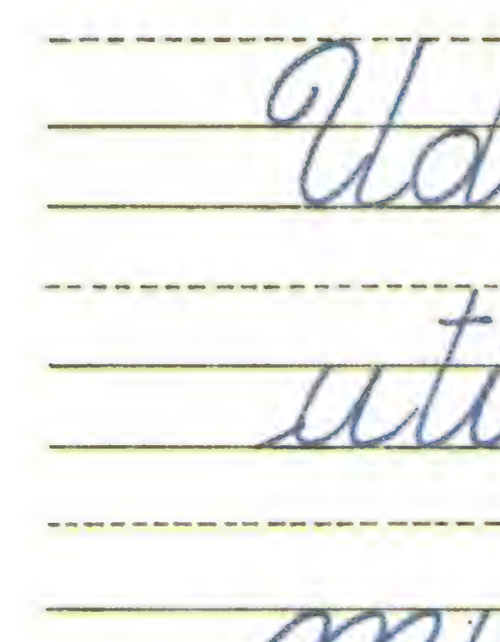

U

Umblă ursul, uneori,
Și la stâna de miori,
Și la fagurii cu miere,
Până-i cade greu la fiere,
De atâta umblet prost
Prin cuprinsul altui rost,
Începând să-l stânjenească
Nepăsarea lui ursească
Și își iese-atunci din piele
Pe o leasă de nuiele,
Drept dovadă întâmplată
Că la faptă-i și răsplată.

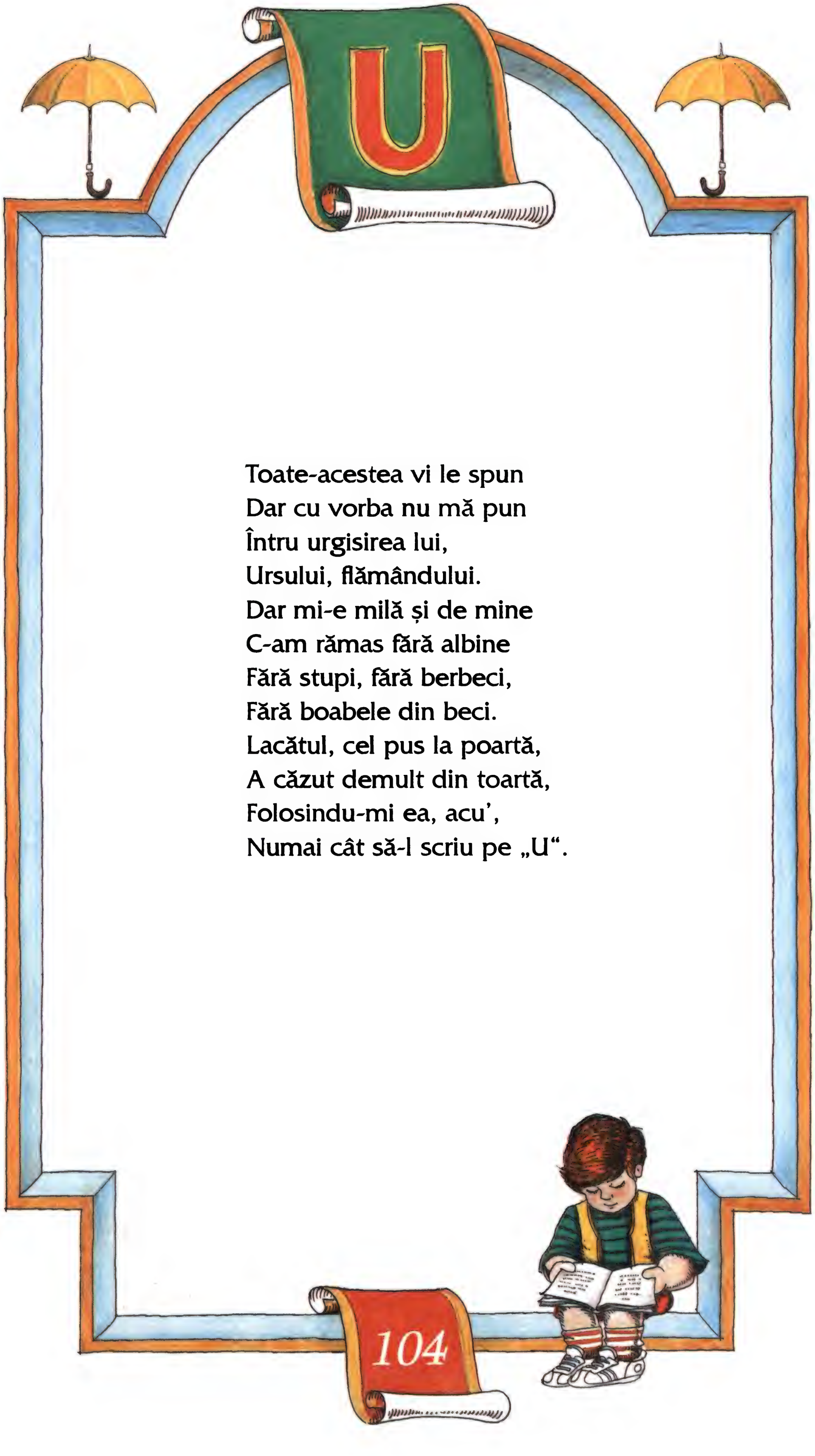

Toate-acestea vi le spun
Dar cu vorba nu mă pun
Întru urgisirea lui,
Ursului, flămândului.
Dar mi-e milă și de mine
C-am rămas fără albine
Fără stupi, fără berbeci,
Fără boabele din beci.
Lacătul, cel pus la poartă,
A căzut demult din toartă,
Folosindu-mi ea, acu',
Numai cât să-l scriu pe „U".

U

Urs, ulcea, ucaz, unsoare,
Umăr, urme, ulicioare,
Ulm, uimire, ușă, ură,
Undă, undiță, untură,
Urnă, uliu, uragan,
Univers, ulei, ulan.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Păcălind întreaga turmă –
Fără să prevezi sfârșitul –
S-ar putea, până la urmă,
Să rămâi tu, păcălitul.

Unu-i bun de pus la rană,
După cât împarte poame,
Altu-și strânge sieși hrană
De la cei bolnavi de foame.
Pentru rău și bine, iată,
Punctul nostru de vedere...
Unu-i sfântul fără plată,
Altu-i dracul cu avere.

V v

V

v v v v v

v v

v v v v v v v v v

v v

Victor val vai

vivace vinovat

avar avion

suav motiv

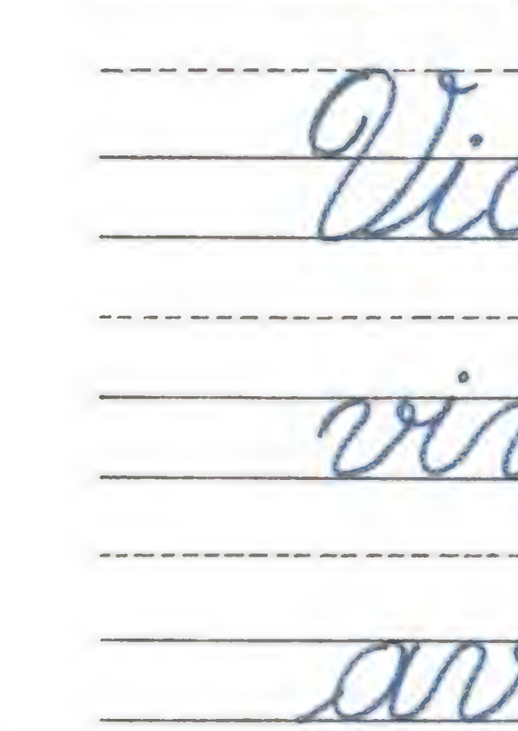

V

„A“ pe dos și fără bară,
Ca un vârf de săbioară
Ce se-nfige în vânat,
Vals ușor de îngânat,
Vis ușor de rătăcit,
Dacă ești cumva răcit
Și rămâi cu vorba-n vânt
Din motive de veșmânt,
Două biete bețișoare,
Prea plăpânde, prea ușoare,

V

Aruncate de furtună
Unu-n Soare, altu-n Lună,
Cuprinzând în unghiul lor
Numai cerul incolor.
Litera aceasta-i vie —
Vâna vițelor de vie —
Vine, vede și vorbește
De victorie, firește,
Prin viori și viorele...
Însă are și părți rele,
Dacă vom rosti măcar
Viperă, vampir, viespar.

V

Var, vopsea, vacanță, vară,
Vilă, vină, verișoară,
Vale, vană, vin, valoare,
Vrăbii, vâsc, ventilatoare,
Vulpe, vamă, vrană, vraci,
Vârfuri, vârste, vârcolaci,
Viruși, vreji, viraj, virolă,
Vargă, vrajbă, variolă.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Cine crede că-și adapă —
Tot cărând cu ciurul apă —
Biata vită însetată,
N-are mamă, n-are tată,
N-are minte, n-are carte,
Și-o s-o ducă mai departe —
Neștiind cât se înșală —
Din greșeală în greșeală.

Că năravul din născare
Lecuire nu prea are,
S-a tot spus și-o să se spună,
Până lumea o să-apună…
Capra dacă sare masa,
Iada, sigur, sare casa!

WATERLOO

3-WWW

W w

BALUBA

WINNETOU

Walkman

100 Watt

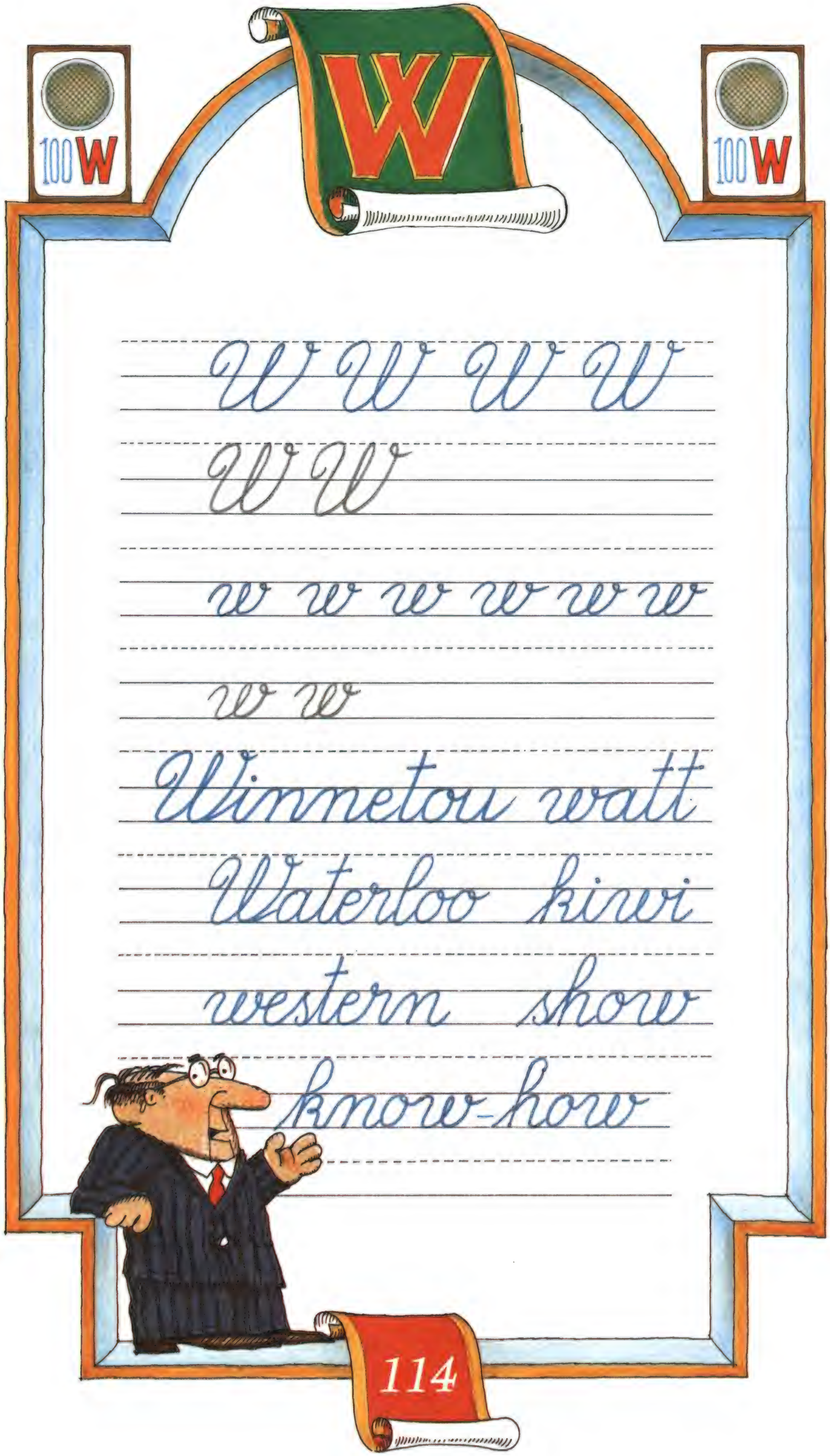
W
100W
100W
w w w w
w w
w w w w w w w
w w
Winnetou watt
Waterloo kiwi
western show
know-how
114

Socotiți și singurei,
Într-o doară, dragii mei,
Dacă „W“ nu pare
Umbra fratelui mai mare
Sau, s-o spunem deslușit,
Cumpătat și potolit,
Că-i un „V“ cosmopolit
Care intră, măi să fie,
Până și prin poezie,
Cât să-și tragă sufletu'.

Week-end, western, Winnetou,
Wolt, walkirie, Walhalla...
Vai, ce vorbe alandala!

Sfaturi drepte și-nțelepte

Nu te da pe după șură
Molfăind minciuna-n gură,
Că rămâi, până la urmă,
De căruță și de turmă.

Dacă vor vreun semn să șteargă,
Lenețul mai mult aleargă,
Și, așa cum se vorbește,
Scumpul mai mult păgubește.

Când prostimea-l cicălește,
Ce să zică înțeleptul?
„Preamărirea ocolește,
Pe când foamea, dă de-a dreptul!“

X x

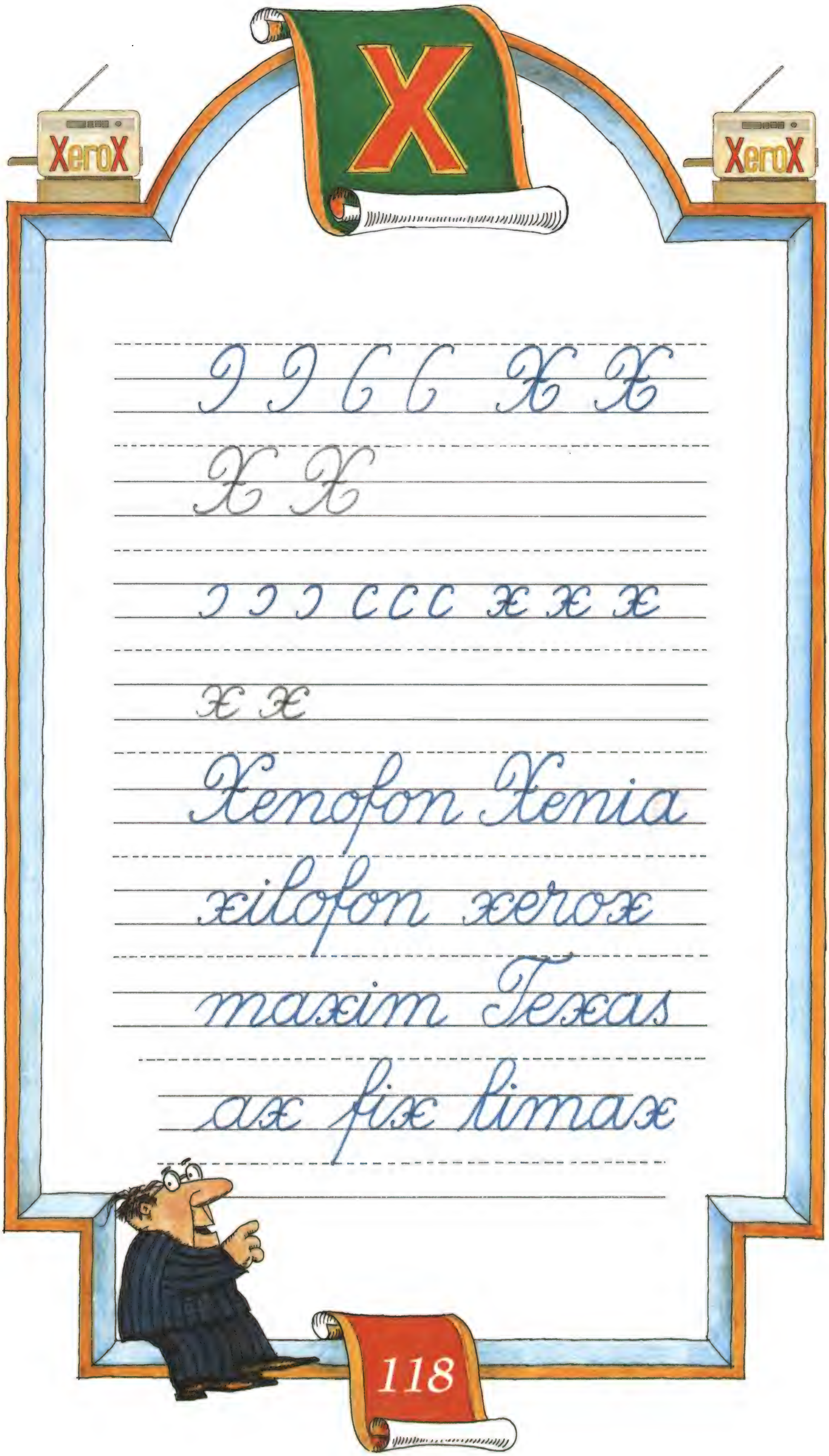

X x

X x

X x

X x

Xenofon Xenia

xilofon xeroxe

maxim Texas

axe fixe limaxe

Vorbă veche și-ntr-o dungă
Cât să-ncurce calea lungă,
Care vine sau se duce,
Semnul pus la o răscruce,
Bețe-n roți sau bețe-n roate,
Cine poate să-mi arate
Cum să-l pot numi pe-acel
Care, după vreun duel,
Fără spade-ncrucișate,
Pentru scuze-nfățișate
Recunoaște c-a dat chix,
Altfel decât domnul „X“.
Litera aceasta-mi pare
Dintre cele foarte rare.

Xerox, Xeres, xilofon,
Xerxes, Xenia, Xenofon.

Nu aduce anul
Ce aduce ceasul,
Unu-și pierde clanul,
Altu-și pierde glasul,
Unu-și pierde leacul,
Altu-și pierde pipa,
Nu aduce veacul,
Ce aduce clipa!

Cine-și bate-n talpă cuie,
Fără nimeni să i-o ceară,
Nici în rândul lumii nu e,
Nici mintos din cale-afară.

Y y

Y

a a a J J J y y

y y y

z z J J y y y y

Y Y

Yalta yard

yuan yoga

yankee Soya

Key New York

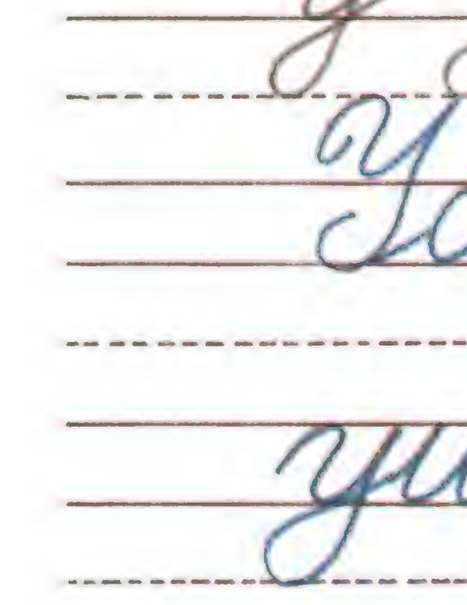

Y

Ca un băț de prăștioară,
Folosit întâia oară
În Helada cea străveche,
La povești fără pereche;
Literei pe care-o scriu,
Doar s-o număr și s-o știu,
Fără rândul să i-l trec,
I se spune chiar „Y“!...
Pusă, ca să știți și voi,
La cuvintele mai noi
Folosite-n graiul meu:

Yard, Yoghist, Yuan, yankeu.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Hăt de mult, într-o cetate
Cu prea strâmtă rânduială,
Un fierar spunea de toate,
Fără urmă de-ndoială...
Dar de când s-a frânt sub bice
Guralivul meșter faur,
Vorba-i de argint – se zice –
Iar tăcerea e de aur.

Ce folos mai poți alege
Dintr-o faptă, cât de mică,
Dacă-i unul, care drege,
Și-apoi zece, care strică.

Z z

Zeppelin

ABC...Z

10

POȘTA REDACȚIEI

SPORT

ZIOREL

ziar independent pentru copii

10 PAGINI
10 LEI

EDITORIAL

Z

Z z Z z Z z

Z Z Z

Z z Z z Z z Z z

Z Z Z Z

Zorba zar zid

zarnă zeamă

zarzavat vază

caz bronz

Z

Nu pot spune că mi-e drag
Coborâtul în zig-zag,
Prin zănatice zăpezi,
După zimbri siamezi,
Nici să-mi zic c-aș fi lucid,
Dacă dau cu capu-n zid…
Zău, nu-mi place nici un zvon
Despre stratul de ozon,
Ciuruit sau cenzurat,
Ca un zero zigurat,
Mă tot zbat, în felul meu,
Fără zarul vreunui zeu,
Fără zelul vreunui zar,
Zi de zi, sau mult mai rar…

Z

Când mi-e bine, chiar zâmbesc
Dar de zâne nu vorbesc,
Nici măcar zeflemitor,
Zac și zbier sau zic și zbor...
Zornăind, încet, încet,
Prin zurliul alfabet,
Căruia îi pun și punct
După fulgerul defunct,
Cel ce lasă-n urma lui
Semnul unui „Z“ hai-hui.

Z

Zebră, zori, zecime, zadă,
Zale, zone, zinc, zăpadă,
Zile, zel, zulufi, zugravi,
Zbiri, zarafi, zapcii, zuavi,
Zeghe, zgardă, zbilț, zăvelcă,
Zmeură, zicală, zveltă,
Zibelină, zob, zigot,
Zarvă, zare, zloată, zlot.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Dacă orice fel de grabă
Strică treaba, la-ntâmplare,
Chibzuiește și te-ntreabă
Cum ajungi să ai răbdare,
Până când se împlinește
Rostul celor întâmplate,
Să treci marea, voinicește,
Nu vreo gârlă, dus în spate.

Lasă altora prilejul
Să-ți întindă câte-o mână,
Că de-ți lauzi singur vrejul,
Poți ajunge și-n țărână.

Ă ă

Î î Â â

Ă Ă Ă

ă ă ă ă ă

ĝ ĝ ĝ ĝ ĝ

î î î î î

â â â â â

Ăla ăsta ăia

înalt coboară

vânt român

Ă
î â

„Ă“ cel mare, „ă“ cel mic,
Nu sunt semne de nimic
Câtă vreme pot rula,
Ca și campionul „A“ —
Dintr-un tic nelecuit —
Pe același circuit...
Însă poartă pălării
Și se-ascund prin bălării,
Logic, de la caz la caz,
Să ne facă în necaz
Strecurând prin convorbiri
Sincere dezamăgiri
Sau muncind, fără vreun ban,
La limbajul suburban,
Unde ăștia și-ăia țin
Cu citirea prea puțin.

Ă
î â

Pentru „î, â“ cel românesc
Două litere slujesc...
„I“, la început de vorbă,
Să nu-și vâre nasu-n ciorbă,
Iar atunci când e-n cuvânt,
Să nu-l bată nici un vânt,
Cum prea lesne s-ar putea,
Vine să-l ajute „A“.

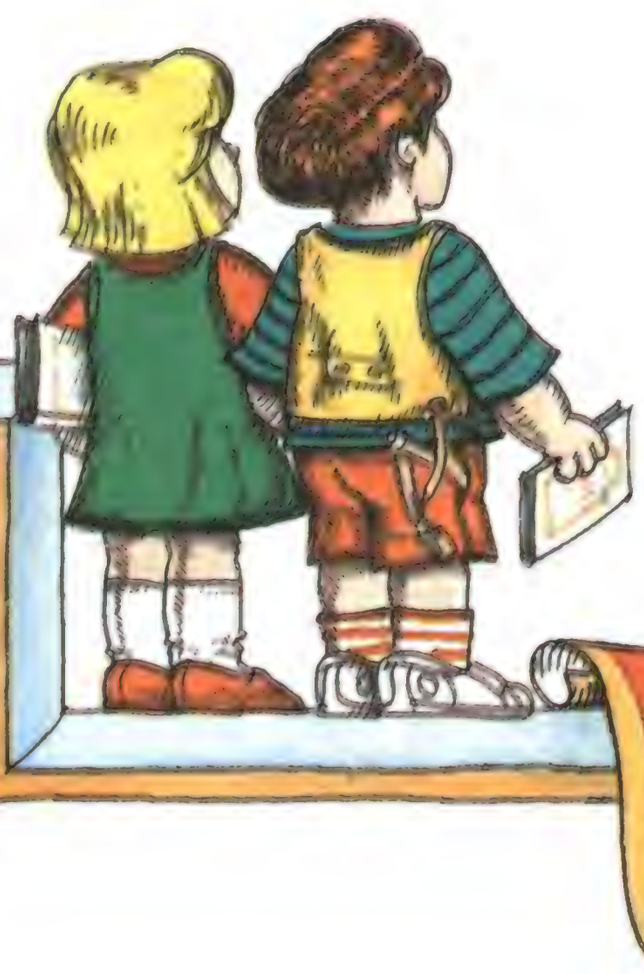

Â î â

Însă, încă, întrebare,
Înghețată, înnoptare,
Îs, înot, încurcătură,
Înțelept, învățătură,
Îngeri, sângeri, învățați,
Mândru, sâmbure, cârnați,
Cântec, câine, cârmă, gând,
Mâine, încă, bârnă, când,
Pâine, mânecă, mâncare,
Zână, vânătă, vânzare,
Vânt, vânat, încet, câmpie,
Gâză, însă, cânepie.

Sfaturi drepte și-nțelepte

Dacă tot nu-ți afli locul
Și încerci, peste măsură,
Să te joci prea des cu focul,
Vezi ce zici după arsură?

Unul mare, altul mic,
După stare, după limbă,
Nou sub soare nu-i nimic,
Numai numele se schimbă.

Numai cine știe răul
Și-l îndură pentru sine,
Poate să astupe hăul
Nedreptăților, prin bine.

Labirintul cu poveţe..., pentru cine vrea să-nveţe!

Ținutul de urât

Întrecându-te cu gluma,
Cere-mi cerul, cere-mi huma,
Cere-mi râsul, cere-mi plânsul,
Risipirea-n vânt sau strânsul,
Înălțarea-n slăvi sau hăul,
Cere-mi binele sau răul,
Cere-mi apă, cere-mi aur,
Blalaică sau balaur,
Buburuză sau banchiză,
Cere-mi cea mai bună briză,
Cere-mi cea mai grea-ncercare,
Cum ar fi să-nghit o mare
Sau, în plină amnezie,
Să rostesc o poezie.
Cere-mi câte vrei să-mi ceri,
Dar nu clipele de ieri,
Că nici eu nu sunt făcut
Să-ntorc vremea la-nceput,
Mulțumindu-mă să-i țin
De urât, foarte puțin

Rânduieli de grai

Prin purtare omenească,
Limba noastră românească
E fonetică, din fire,
Deci, cu-această însușire,
Trasă din latina veche,
S-a tot scris după ureche,
Iar acum, cu măiestrie,
Se citește cum se scrie.
Are-o stare mai sprințară,
Nici prea grea, nici prea ușoară,
Pusă-i, uneori, pe șotii,
După cinuri și cimotii,
Însă, de-i stâlcești rostirea,
Te pândește răzvrătirea
Înțelesului din frază
Și te bate sfânta rază,
Până ți se șterg din minte
Vătămatele cuvinte.

Labirintul cu povețe

Altă rânduială nu-i!
Doar atât, să-nveți s-o spui,
Și-o să-ți dea, la rândul ei,
Limpezime în idei,
Desfătare-n convorbiri,
Să asculți și să te miri,
Să tot spui, să tot citești,
„Cartea Vieții Românești“.

Vocalele

Sunetele, pentru care
Chiar și codul de onoare
Dă, ca regulă precisă,
„Gura mare și deschisă!“,
După unele premise
Ar sluji, la... vocalize.

„A...E...I...O...U...Ă...Î...“
Prea de tot ni s-ar urî
Dacă n-ar sări în cale
Niște harnice vocale,
Care, fac ce fac, și scot,
Din consoane, untul tot,
Oferindu-ne dovada
Contopirii cu zăpada
Și-o priveliște, în plus,
De la cel mai vechi apus...
Când ne sunt la îndemână,
Învățăm limba română.

Semnele diacritice și de punctuație...

Folosesc, când se ivesc,
În demersul meu firesc,
Situații critice,
Semne diacritice.
Sunt puține, dar îmi fac
Și pe voie, și pe plac,
Și îmi sar în ajutor
La vreo vorbă-ntr-un picior,
Care s-ar citi greșit
Fără semnul deslușit.
Altele, cu grație,
Pentru punctuație,
Sunt de-a dreptul necesare,
Altfel, fraza-n aer sare
Iar pornita mea poveste,
Nici sfârșită nu mai este.

Labirintul cu povețe

Când scriu vorbele cuiva,
Cu arnici, pe canava,
Să nu spun că-s ale mele,
Pun citatu-n ghilimele...
Și-uite-așa, cum se arată,
Scap din nou „basma curată“!
Punctul, virgula, căciula —
Când pleoștita, când fudula —
Puse, ori de câte ori
Un cuvânt îmi dă fiori,
Pe motiv de nefoloase,
Au puteri miraculoase,
Înlesnindu-mi, cu pititul
Printre litere, cititul...

Îndemnul scrisului

Unul scrie de plăcere,
Altul, nici când i se cere,
Unul scrie să-i priască,
Altul, numai să pârască,
Unul, îndemnat de gânduri,
Altul, supărat pe rânduri,
Unul scrie pentru pâine,
Altu-ngrijorat de mâine,
Unul scrie și întreabă,
Altul, să se afle-n treabă,
Unul, pentru-ntreaga lume,
Altul, doar să-și facă nume,
Unul scrie din iubire,
Altul, pus pe învrăjbire,
Unul, în folosul vieții,
Altul, spre sporirea cești,
Unul scrie de pomană,
Altul, cât s-adune mană,

Labirintul cu povețe

Unul scrie până moare,
Altul, numai când îl doare,
Unul, cărți de-nvățătură,
Altul, răbufniri de ură,
Unul scrie cu lumina,
Altul, să-și ascundă vina,
Unul, despre toți și toate,
Altul, doar când dă din coate...

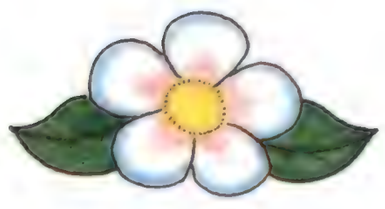

Însă cea mai grea durere,
Fără nici o mângâiere,
Este-a celui ce nu știe
Să citească și să scrie.

Coțofana hoață

Coțofana, dolofana,
Zgâtia și hoțomana,
Trece zilnic pe la mine,
Să mă-ntrebe de mi-e bine,
De mi-e sete ori mi-e foame,
Aducându-mi chiar și poame —
Procurate și-ndulcite
Prin metode ilicite —

Dar acesta-i doar pretextul,
Ca să-mi răvășească textul
Și să-mi fure din sonete
Niște biete epitete,
Ori metafora cea nouă,
Cât un bob mărunt de rouă.

Prima lecție de scris

Cerculețe, bastonașe,
Mai cuminți, mai buclucașe,
Mai mărunte, mai crescute,
Dau năvală, pe-ntrecute,
Să ne-nvețe cum se scrie
Alfabetul pe hârtie.

Mai în glumă, mai în joacă,
Dacă-ncepe să ne placă
Rânduiala lor din minte,
Crescătoare de cuvinte,
Ni se împlinește visul,
Deprinzându-ne cu scrisul...

Și-uite-așa, din una-n alta,
Cu vorbitul trecem balta,
Iar cu scrisul trecem marea
Și ne-mbogățim răbdarea.

Dicționarul

Un cărbune și-un tăciune,
Vechea lumii-nțelepciune,
Adunată-n câte-o carte,
Vine să ne țină parte
Când se-ntâmplă, din bravură,
S-o luăm pe arătură,
Ori să nu mai știm tărâmul
Și să ni se-nfunde drumul.
Iată dar, de ce, amarul,
A clădit dicționarul,
Cel ce știe, și ne spune,
Care căi sunt cele bune
Care vorbe-s cele drepte,
Să nu ne lovim de trepte
Și să ne urmăm cărarea
Cu-nvățatul și urcarea.

Caligrafia

Frânghiuțe subțirele,
Cleștișori și mosorele,
Pentru agățat la soare
Niște litere ușoare,
Care parc-ar da să cadă
În covata cu zăpadă…

Uite-așa, din vorbă-n vorbă,
Până pun cei mari de-o ciorbă
Și cei mici de-o sindrofie,
Învățăm caligrafie,
Altfel spus, de sus în jos,
Arta scrisului frumos.

Graffiti

Cum văd eu, de-o vreme-ncoace,
Prea ne roade, prea ne place,
Să-nșirăm pe toți pereții
Vorbe, la adresa vieții,
Mai urâte, mai frumoase,
Mai lichide, mai vâscoase,
Mai în versuri, mai în proză,
Definind o briză roză
Dinspre mitul Nefertiti
Și-un curent numit... graffiti.

Scrierea în dorul lelii

Liniuțe și cârlige,
Umblet șui pe catalige
Printre smârcuri de cerneală,
Acuzat de-ncetineală
Și de mult prea multă frică...
Mersul literei se strică,
Zborul verbului se frânge
Și tot mie-mi vine-a plânge,
De rușine și de milă,
Pentru cele scrise-n silă.

Noaptea poetului

Una-i una, alta-i alta,
Dacă are nuferi balta,
Și livada piersici coapte,
Poate mă strecor la noapte
Din lumină-n nelumină,
Să mă-ntorc cu traista plină
De cuvinte-nmiresmate,
Pentru niște mituri mate,
Peste care doar poetul
Își mai poartă alfabetul.

Gratuități

Ăsta, ăla, ăia, aia,
Într-un joc de-a puia-gaia
Nu prea faci la vorbe nazuri,
Însă poți avea necazuri
Când strecori o vorbă rară
În pelteaua literară,
Tulburându-i consistența,
Cum susține asistența,
Care te-ar mânca, firește,
Gratuit, în loc de pește...
Sau de fragi... sau de banane...
Pentru ticuri suburbane.

Evadarea din poem

Umblă noaptea prin oraș
Un coșar și-un fost ocnaș —
Devenit agent de schimb —
Să mai fure câte-un nimb
De la îngerii sătui
Și se fac, apoi, statui,
Într-o pajiște cu flori,
Să viseze până-n zori
Evadări fără permis
Din poemul compromis.

Învățarea de răbdare

Joacă, joacă, pe cojoacă!
Cine, când, și cum să coacă
Munți întregi de cozonaci?
Pentru îngerii săraci
Care nu prea știu să scrie
Aflabetul pe hârtie?
Dar, în schimb, cu tot cu limbă,
Foamea-n gură li se plimbă,
Obligându-i să învețe
Niște lirice povețe
Despre câte forme are
Verbul „a răbda“, răbdare.

Amintirea de citit

Obligat să țină minte
O mulțime de cuvinte,
Omul, cel uituc din fire,
Și-a dat seama că-n citire
Leacul minții o să-i fie
Și, de-atunci, pe brânci, tot scrie
Și tot lasă-n câte-o carte
Amintiri de până-n moarte,
Că de după, cine oare
S-ar încumeta să care
Înapoi, pe căi oculte,
Viziunile prea multe
Și prea vagi, și prea subtile,
Strict păzite de reptile
Care umblă pe sub hume,
Într-o mult mai vastă lume?

Leac de alungat prostia

Vai, ce vastă e prostia!
Vai, ce albă e hârtia!
Vai, ce neagră e cerneala!
Vai, ce slabă e scorneala!

Cum se mai omoară unii
Să dea buzna, ca nebunii,
În bazarul ipotetic,
Împărțindu-și, alfabetic,
Și stilistic, toată prada
Ambalată-n Iliada
Ori ascunsă-n Odiseea...
Cât se-ntinde epopeea,
Pentru care bat eu câmpii,
Războindu-mă cu tâmpii,
Sau cu zmeii analitici
Deveniți, de milă, critici...

Labirintul cu povețe

Deci, Stimată Adunare,
Nu vă încruntați prea tare
La copiii care-nvață
Să privească viața-n față
Doar să-i scrie adevărul,
Până le-o seca izvorul.

Uciderea cărților

Greu să spui și greu să crezi
Basmul caprei cu trei iezi,
Dacă nu-ți apropii visul
De-a cititul și de-a scrisul
Și nu-l faci să se-mplinească,
După starea omenească,
Într-un fel care să-ți poarte
Numele pe mai departe,
Din baladă în baladă.
Cărți ascunse-n câte-o ladă
Și prin beciuri, și prin poduri,
Ghemul e prea plin de noduri
Și de amintiri proscrise
Despre cărțile ucise,
Ba cu noaptea, ba cu ziua...
Oare când vom spune: „Piua“?

Drumul între plin și gol

Am, ce am, și ai, ce ai,
Ceainic cinic fără ceai,
Ciurdă rea fără ciurdar…
Nu-mi trimite nici un dar,
Că n-am unde să-l mai pun!
Dacă spun, cumva, săpun,
Tu vei vrea să înțelegi
Alte noi fărădelegi
Și-o să-ți pui la scos de pui
Toate poftele din cui,
Deportându-mă din nou
În cavoul unui ou,
În chilia unui chin,
Numai ție să mă-nchin,
Numai ție să mă plâng
Și să rabd, ca un nătâng,
Jugul tău orgolios,
Plin pe sus, dar gol pe jos…

Ajutor de somn ușor

Cuc și cucă, nuc și nucă,
După mintea mea uitucă,
Dacă nara n-are noimă,
Ce-o fi moimul fără moimă,
Ce-o fi zarul fără zare?
Întrebare de vânzare…
Cine-i fraier să se culce
Într-un pat de turtă dulce
Fără a nu-i da prin gânduri
Cum să fure niște scânduri
Și să-nfulece glazura,
Până se va da de-a dura
Sau, direct, de-a berbeleacul?
Flecăreală-n ton cu fleacul,
Depănare de poveste…
Cartea asta ce mai este
Și, la chinuri, cui se-nchină?
Tot chinezul are-o Chină

Labirintul cu povețe

Și tot nașul, alt naș încă.
Salt în valuri de pe-o stâncă
Foarte rea și foarte rece,
Uite vremea cum ne trece,
Uite vorba cum ne zboară,
Susur vag de apă chioară,
Ciripit de păsărele
Somn ușor, la timpuri grele!

Adevărul care doare

Dacă lumea n-are treabă
Și mă prinde, și mă-ntreabă,
Îi răspund, să țină minte,
Că n-am fost copil cuminte,
Nici n-am stat legat cu sfoară —
Blând și bun din cale-afară —
Nici prea-prea, nici foarte-foarte,
Grija cine să mi-o poarte,
Cheful cine să mi-l facă?
Păstoream un bou și-o vacă,
Într-un spațiu foarte rustic,
Ros profund de-un gând caustic
Despre cum să-mi rumeg cazna
Și s-o iau prin rime razna.

Labirintul cu povețe

De pe-atunci, și pân-acuma,
Mi-am făcut la semne suma
Și la bâte pe spinare,
Într-un spațiu mult mai mare,
Și mai plin de argumente,
Și mai gol de sentimente,
Dar, nici vorbă să-mi ajungă,
Fără scrisul într-o dungă
Pentru cei într-o ureche.
Leacu-i nou și boala-i veche
Însă, cine mă-nțelege,
Pân'la urmă se alege,
Din întreaga tevatură,
Cu un mur și-o murătură.

Cartea de amintire

Băteam țurca pe toloacă,
Să-mi mai treacă vremea-n joacă
Și vorbeam în versuri, cică,
Porc, purcel, purcea, purcică.
Jumătate de cordun,
De pe unde să m-adun,
Dacă țâncul care-am fost
Nu mai are nici un rost,
Chiar fiindu-i interzis
Dreptul la făcut și zis...?
Când mai vreau să mă prostesc,
Mi se cere să plătesc
Înzecit, de parcă mie,
Mi-ar fi-ntruna poezie,
Mi-ar fi-ntruna nepăsare,
În spinare, drob de sare,
Mălăieș în călcâieș,
Circ, cireadă, cârd, cireș,
Pun de-o raită, când și când,
Și mai fug de-acasă-n gând,

Labirintul cu povețe

Însă doar așa, formal,
Altfel sunt un om normal,
Prea lucid și prea trecut,
S-o mai iau de la-nceput
Prin hârtoape și prin șanț
Alte vremuri, alt Bizanț...

Numai cartea de citire
Mi-a rămas în amintire
Și mi-aș vrea-o înapoi,
Să mă apere de ploi,
Și de frig, și de uitare,
Bate vântul tot mai tare
Și-n cuvântul tot mai mic,
N-a mai răsărit nimic.
Vid, vacant, viraj, verbină,
Alb de moarte și-o albină,

Labirintul cu povețe

Prea bătrână să mai poată
Duce-n gușă mierea toată.
Joc uitat cu floarea-n gură,
Sunt sătul de-atâta ură,
Sunt bolnav de-atâta lume —
Nemurire fără nume —
Unde-i oare pălăria
Care-mi da copilăria
Și de-a dura, și de-a soarta?
Mi s-a-nchis în urmă poarta,
Nu mai pot să spun decât:
„Noapte bună!“… și atât.

Motivație de cuc

Am în curtea mea un nuc,
Un smochin, și-un cuc năuc,
De la care nu m-aștept
La vreun lucru mai deștept
Dar îl țin, să-mi spună când
Mi-or mai da povești prin gând,
Că, în rest, nu știu defel,
Ce pot cere de la el.

Bine-i cel puțin că pleacă,
Dacă-s trist, și mi se-apleacă,
Să-l aud cum se repetă,
Ca un prinț de operetă,
Înfoindu-se în pene,
De prea bine și prea lene.

Potera de toropeală

Trag piticii de-o boccea,
Unul hăis, și altul cea,
Până ce, de-atâta tras,
Numai sfoara le-a rămas,
Că bocceaua s-a topit.
Of, ce tropot toropit,
Parcă-ți vine să adormi,
Că piticii sunt enormi
Și e cald la umbra lor.
Noapte bună, somn ușor!

Pițigoiul și mărarul

Pițigoiul-guguloiul
Joacă ziua tontoroiul
În fereastra casei mele,
Îndemnându-mă la rele:
Ba să fac din rac un car,
Ba să scot din măr, mărar…
Iar când noaptea fuge-acasă,
Mai bogat cu-o zi mă lasă
Dar cu-o lume mai sărac…
Care car, sau măr, sau rac?
Doar mărarul stă cu mine
Și mă-ntreabă când mai vine
Pițigoiul ăla pus
Pe-ncurcare, cum v-am spus,
Vina toată-i doar a mea,
Că-mi iau partea cea mai grea,
Cu sorbitul ciorbelor
Și vrăjitul vorbelor,
Până nu mai știți nici voi,
Ce-i mărar, ce-i pițigoi.

Compunere de gânduri

Printre țânci și țitere,
Cartea mea cu litere
Trece ca un moft, pe care,
Îl străbate fiecare,
După cum i-o da prin minte,
Mai cu valul, mai cuminte,
Mai ca trenul, mai ca racul,
Până se golește sacul,
Fără să privească-n urmă
Când s-o rătăci de turmă.

Ce zic eu, și tu ce zici?
Urme dese prin urzici,
Urme rare prin trifoi,
Mai sărim vreo zece foi,
Mai dosim vreo cinci greșeli...
Eu te-nșel, sau tu mă-nșeli?
Că-ți dau rouă și-mi dai scrum,
Ne-am luat cu vorba-n drum,
Și cu scrisul, printre rânduri,
A compunerii de gânduri.

Lecția de lecție

Domnule învățător,
Drumul e coborâtor?

Viața e cățărătoare,
Domnișoară-nvățătoare?

Vă întreb, să știu și eu,
Că mi-e frică și mi-e greu
Să mă simt atât de mic.
Ajutați-mă un pic!
Poate pân'la urmă pot
Să învăț Cuvântul tot.

Zece zmei de pricopseală

Năpârstocul de copil
S-a vârât în basm, tiptil,
Și de-acolo și-a-nsușit,
Prin lectură — negreșit —
Zece zmei mai mititei
Și fricoși, ca vai de ei,
Pricopsindu-i cu-ntrebări,
Până-or scoate foc pe nări...
Da' de ce nu cade cerul,
Da' de unde vine gerul,
Da' spre ce se-nalță fumul,
Da' câți pași mai rabdă drumul,
Da' de soare cin' se teme,
Da' de când e vremea-vreme,
Da' din ce se umple golul,
Da' de ce-i mai rău mongolul

Labirintul cu povețe

Și mai bun, în schimb, muscalul,
Da' de ce aleargă calul,
Pe când masa nu e-n stare,
Deși are și picioare?
Ce copil, ce zmei, ce transă!
De scăpat, nu-i nici o șansă...
Poate, numai să se-ndure
Păzitorii legii dure,
Ca să schimbe rânduiala,
Până cade tencuiala,
Până se dărâmă zidul
Și-om vedea ce vast e vidul.

Lecția de gâgâlice

Dacă ești așa isteață
Și te vâri mereu în față,
Ia răspunde-mi, gâgâlice,
Care-s cele mai voinice
Dintre cele trăitoare,
Cu făptura lor, sub soare?

„D-apoi, cum să nu-mi dau seama,
Sigur tata… sigur mama!“

Lecția de mângâiere

De prea singur, când mi-ai cere
Să-ți ofer o mângâiere,
Ce-aș putea să-ți dau în plus
Decât chipul lui Iisus,
Zugrăvit pe-un bob de rouă...?
Asta ne lipsește nouă!

Colofon

Colofonul e un fel
De inel sau de cercel
Agățat la câte-o carte
S-o înnobileze foarte
Și să spună, explicit,
Cine, cât și ce-a muncit,
Cu migală și cu sârg,
Pân-a fost s-o scoată-n târg,
Unde-i zarva cea mai mare,
Numai bună de vânzare…
Așadar, să nu vă mire,
Că aducem mulțumire
Tuturor aflați, de-a rândul,
Și cu fapta, și cu gândul,

Labirintul cu povețe

Fie semen, fie rudă,
La îndelungata trudă
A-nchegării și clădirii
Cărții semnelor citirii…
Deci, în legea strămoșească
De simțire românească,
Tuturor le-o duce dorul,
Peste vremuri,
Autorul.

Hronic de carte

Povestea acestei cărți, una mai altfel, adică mai ciudată, și mai în nerândul celorlalte scrise de mine până acum, a început la Chișinău, în noiembrie 1989, și ajunge, iată, la bun sfârșit, în noiembrie 1997, tocmai la București, o dată cu așezarea sa în mâinile cititorilor mai mici sau mai mari, mai pirpirii sau mai răsăriți, mai de-o șchioapă sau mai de-un stânjen.

Primul îndemn în folosul trebuinței clădirii sale a pornit, sentimental, dinspre vărul meu **Tudor Țărnă** și, mai ales, dinspre mezinul familiei sale, adică nepotul meu **Niculăieș Țărnă**, aflat pe atunci într-o tulburătoare și continuă mirare copilărească la descoperirea grafiei latine, despărțită brutal, printr-un „ucaz" împărătesc, de firea, de starea, de obârșia și de simțirea strămoșilor săi. Eu însumi fiind într-o târzie călătorie de întoarcere la obârșiile orheiene ale celor care mi-au adus până pe meleagurile vâlcene și mi-au lăsat numele, ca singură și dureroasă moștenire dinspre pământul Basarabiei, am socotit munca scriitoricească pentru

desăvârșirea acestei cărți, ca o firească și îndreptățită danie spre pomenirea tuturor celor care au lăcrimat, au sângerat și chiar și-au dat viața, pentru ca focul viu din graiul românesc să fie mereu hrănit cu alte și alte nume strălucitoare, în vatra neclintirii noastre, de neam și de țară.

Ceea ce la început părea un simplu exercițiu de artă poetică, un fel de sprințară și copilăroasă lunecare pe toboganul cuvintelor, s-a dovedit, mai curând decât puteam crede, o foarte anevoioasă căutare de tâlcuri și de rânduieli, de oale și ulcele, de cioburi colbuite și de nestemate rare, prin hățișul unor vremi mult prea vămuitoare și mult prea potrivnice scrisului. Poate și de aceea s-a înverșnicit să-mi sară în ajutor un alt nepot de-al meu, **Costin — Constantin Isărescu**, *sfătuitor harnic în toți acești ani, din aproape în aproape, după cum se închega manuscrisul cărții și, mai ales, foarte priceput, de vreme ce, el și nu eu, se găsea aflător la vârsta „Abecedarelor" de tot felul. De fapt, autorul n-a făcut altceva decât să potrivească niște cuvinte poetice, pe măsura sfaturilor și îndemnurilor sale. Iată de ce am ținut să-i dedic această carte, gestul meu cuvenindu-i-se cu prisosință.*

Celor mai sus amintiți li s-au adăugat mai apoi ***Camelia Letiția Poenar*** *și* ***Marius Haranguș****, întrucât numai și numai din „cicăleala" lor fără preget a trebuit să învăț că nu-i de folos nimănui să lase un vis neîmplinit atunci când piedicile se înmulțesc prea tare sau prea repede. Printr-o ciudată coincidență, îndemnurile lor mi-au readus în minte inscripția arătată mie cu ani în urmă, în Muzeul Lemnului din Sighetul Marmației, de către inimosul cărturar* ***Mihai Dăncuș****, inscripție pe care o reproduc aici, așa cum a fost săpată ea pe o meșter-grindă de casă maramureșeană, ca un îndemn la meditație personală:* ***„Această casă au înălțat-o în anul 1852, novembrie 10, Petru și Nicolae. Pe atunci, felderul de mălai cu 10 zloți... Era foamete...!"***

Arhitectul **Stelică Nena** *a gândit, a croit și a potrivit textului poetic cele mai inspirate veșminte grafice, jertfind dinspre sine visuri, viață, iubire și liniște, într-o alergătură cu sufletul la gură, printre grijile și îndatoririle zilnice, numai și numai spre a izbândi încă o dată în lupta sa personală cu spinii timpului nemilos. Și, iată, acum, cât de frumos se încununează, prin desene șugubețe și prin „litere de mână", încrâncenarea sa de oltean dinspre părțile*

Hronic de carte

Vâlcii, nedeprins niciodată și nicicum cu spaima vreunei înfrângeri.

Prestigioasa Editură Enciclopedică și-a deschis cu generozitate porțile renumelui său și, prin bunăvoința domnului director **Marcel Popa**, *a oferit manuscrisului șansa de a se transforma în carte tipărită. Pe drumul deloc ușor spre lumina tiparului, au muncit pe rând, în folosul cărții, cu strădanie, cu dragoste și cu neodihnă,* **Irina Popa** *— lector de specialitate,* **Silviu Iordache, Mihaela Mihalache** *— tehnoredactare computerizată,* **Vlad Popa** *— coordonator de lucrare,* **Cornelia Năstase** *— culegere computerizată,* **Danny Maryvonne Moldovan** *— consilier marketing.*

Complicatul proces de tipărire a beneficiat de „teascurile moderne" ale Imprimeriei „Ardealul" Cluj-Napoca, îndeaproape urmărit și coordonat de domnul **Ion Manole**, *nu doar director, prin funcție, ci și pătimaș iubitor de carte, prin vocație.*

Pentru această ediție s-a folosit în exclusivitate hârtie offset de gramaj superior.

Ca să poată avea un „pașaport internațional" de identificare, acestei cărți i s-a atribuit următorul semn particular: **ISBN 973-45-0218-2**

Hronic de carte

Chiar dacă sunt încă alții și alții nenumiți aici cu herbul lor și, mai ales, cu contribuția lor, autorul socotește că i-a așezat pe toți, cu sufletul, în temelia acestei cărți, mulțumindu-le, după caz, pentru darea de mână sau pentru darea de inimă, pentru cuvinte și pentru fapte, rămânându-i doar să le ducă tuturor dorul.

Drum bun, așadar, Carte a Cuvintelor Românești, spre cele patru zări ale lumii, până pe unde se mai află iubitori și doritori să învețe limba de la care ne-am învrednicit noi să-l dăruim nemuririi pe **Mihai Eminescu.**

Pentru că, fără a fi, în sensul îndătinat, adică didactic al expresiei, o „carte de școală", acest „Abecedar Bizar" încearcă să propună, măcar în intenția autorului, o invitație la rememorarea obârșiilor, aducând, totodată, prin factura sa poetică mai aparte, un pios omagiu tuturor dascălilor de „românească", începând cu **Ion Creangă** *și sfârșind cu toți părinții și bunicii risipiți pe te miri unde, prin cotloanele lumii, adică slujitorii tăcuți și credincioși ai graiului din care s-a născut* **Doina.**

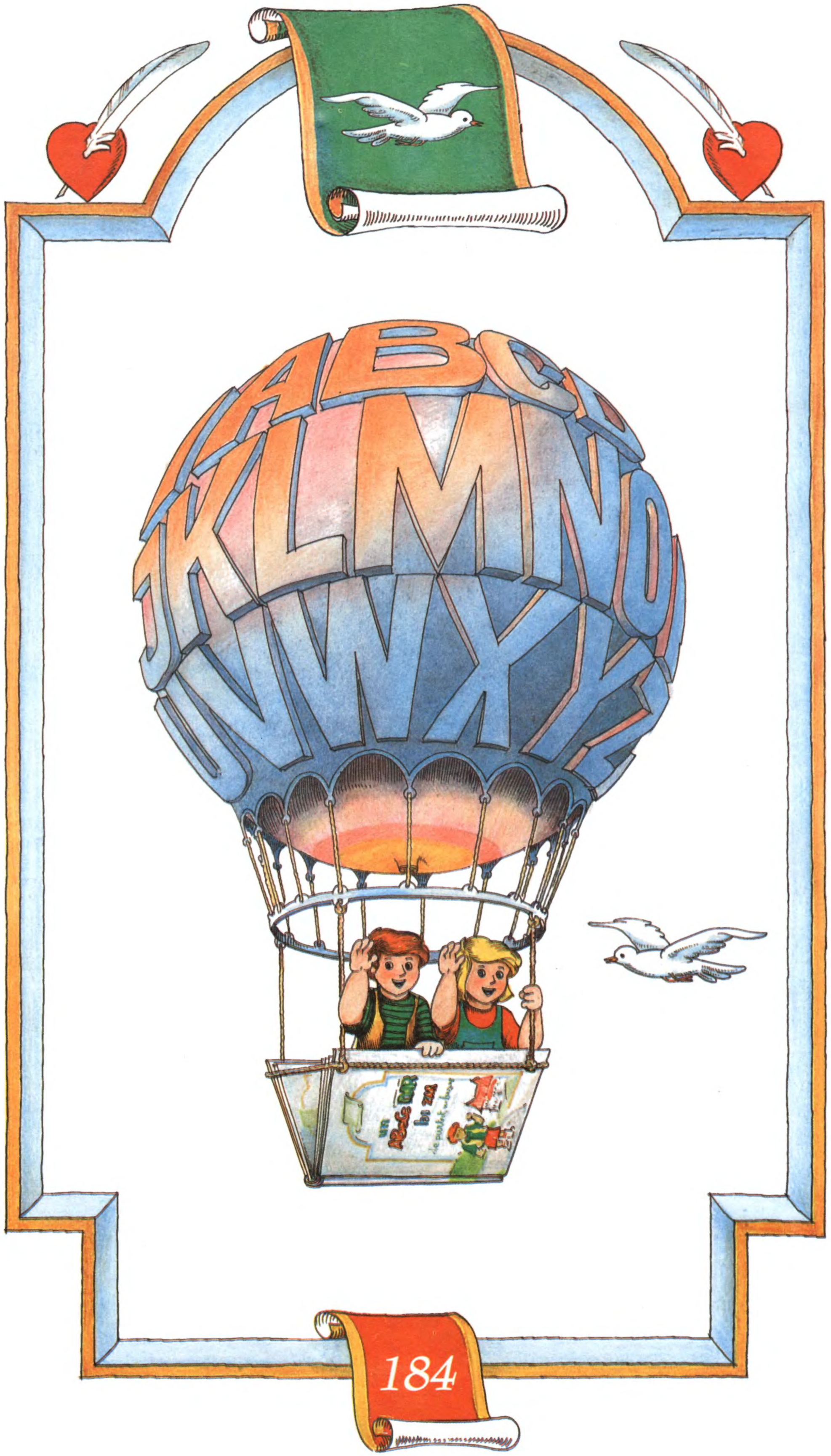
ABCDE
JKLMNO

George Târnea

UN ABECEDAR BIZAR...

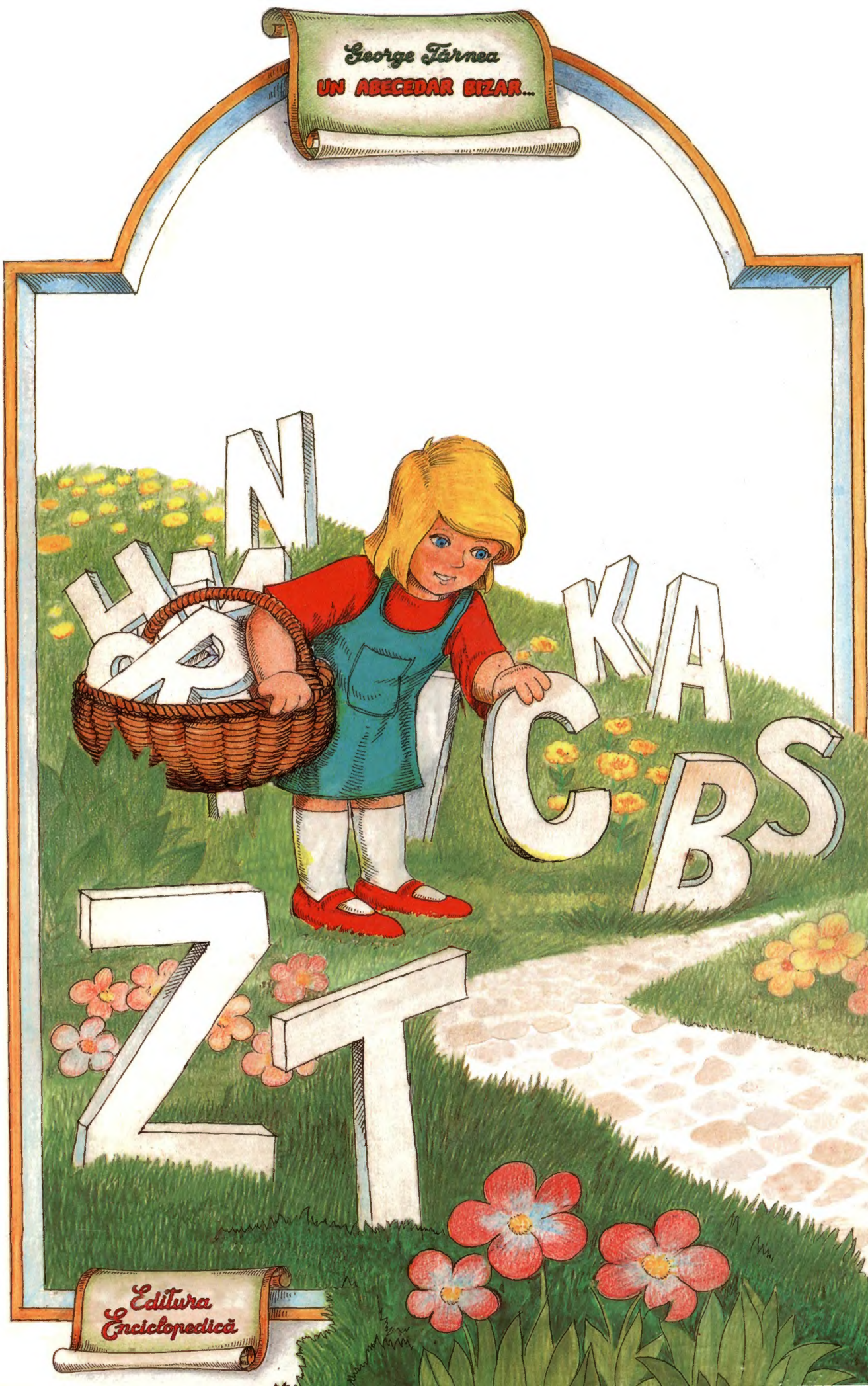

Editura Enciclopedică